

HRVOJE KOLARIĆ, mr. pharm., MBA
PREDSJEDNIK UPRAVE BELUPA

S BELUPOM NA
KORAK ISPRED
PROMJENA

14

Dr. sc. OLIVER VUGREK, INSTITUT RUĐER BOŠKOVIĆ

PERSONALIZIRANA
MEDICINA MIJENJA
PARADIGMU LIJEČENJA

6

LUPOCET

PUTUJE S VAMA.

Lupocet sadrži paracetamol. Za oralnu primjenu. Prije upotrebe i o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

PROTIV TEMPERATURE I BOLI

be pažljivo pročitajte uputu o lijeku,
ka.

SADRŽAJ

POSLOVNA KRONIKA

U PODRAVCI ODRŽANA KONFERENCIJA NA TEMU POREZNE REFORME:

HRVATSKA KAKVU TREBAMO

INTERVJU

- 6 DR.SC. OLIVER VUGREK,
VODITELJ LABORATORIJA ZA
NAPREDNU GENOMIKU ZAVODA
ZA MOLEKULARNU MEDICINU
INSTITUTA RUĐER BOŠKOVIĆ:
PERSONALIZIRANA MEDICINA
MIJENJA PARADIGMU LIJEČENJA

POSLOVNA KRONIKA

- 9 REZULTATI POSLOVANJA
GRUPE PODRAVKA U PRVOM
POLUGODIŠTU 2019. GODINE
10 PREMIJER REPUBLIKE HRVATSKE
ANDREJ PLENKOVIĆ U POSJETU
PODRAVKI

- 10 BELUPU CERTIFIKAT BONITETNE
IZVRSNOSTI AAA ZA 2019.
GODINU
10 PODRAVKINA POSLOVNA
KONFERENCIJA
12 PROJEKT UPRAVLJANJA
APSENTIZMOM U BELUPU

10

RAZGOVOR

S BELUPOM NA KORAK ISPRED PROMJENA

14

BELUPU ZDRAVLJE

- 17 MIRJANA ŽAGAR -PETROVIĆ,
Dr.med.: KAKO IMUNOLOŠKI
SUSTAV "POGRIJEŠI"
18 TATJANA VUCELIĆ, mr.pharm.:
KAKO UBLAŽITI UPALNA I BOLNA
STANJA U USTIMA I ŽDRIJELU?
20 TATJANA VUCELIĆ, mr.pharm.:
ZAUSTAVITE HERPES PRIJE NEGO
GA I DRUGI PRIMIJETE!

ZDRAVSTVENA POLITIKA

- 21 IVANA RIMAC LESIČKI:
DOSTUPNOST PRIMARNE ZAŠTITE

LIJEČNIČKI KUTAK

- 22 DR.IVO BELAN: EKCEM -
NAJČEŠĆA KOŽNA BOLEST

MEDICINA I BIZNIS

- 24 DR.IVO BELAN: ŠTO LIJEKOVI
MOGU UČINITI NAŠEM OKOLIŠU?

IMPRESSUM

GLASILO
BELUPU

ISSN: 13312286 - Izdavač: BELUPU d.d. - Lijekovi i kozmetika - Ulica Danica 5 - 48000 Koprivnica

- www.belupo.hr - www.zdravob.udi.hr - www.belupo.com - E-mail: public.relations@belupo.hr

- Glavna i odgovorna urednica: Snježana Foschio-Bartol - Izvršna urednica: Lidija Turkalj - Urednik: dr. Ivo Belan

- Lektura: Sanja Sabljar - Grafička priprema i dizajn: Gens '94 d.o.o. - Tisak: Printera grupa, Sveta Nedelja -

Redakcija: I Savica 36, 10000 Zagreb - Telefon: 01 2481 201; Fax: 01 2371 411 - Naklada 1500 primjeraka

- 25 ŽIVJELI SMO ZA ZDRAVLJE U
MARIJI BISTRICI
- 26 IV. KONGRES UDRUŽENJA
DERMATOVENEROLOGA CRNE
GORE

BELUPO KLUB

- 27 KRISTINA RISTESKI I HRVOJE
ŽILIĆ, NAJBOLJI INTERNI
EDUKATORI ZA 2019. GODINU
- 28 KRISTINA JANEKOVIĆ PETRAS,
NOVOIMENOVANA POMOĆNICA
DIREKTORA SEKTORA
UPRAVLJANJA KVALITETOM

BELEAN

- 28 ZAVRŠENA FAZA ANALYZE,
PROJEKTI ULAZE U FAZU
IMPROVE

PREDSTAVLJAMO

- 30 LJEKARNE DELTIS PHARM – DUGA
DUĆE

PSIHOLOGIJA

- 31 DR.IVO BELAN: ŠTO USPJEŠNI
LJUDI ČINE SVAKO JUTRO

KRONIKA

- 32 SUSRET JUBILARACA S UPRAVOM
I IZVRŠNIM DIREKTORIMA
BELUPA
- 34 SURADNJA BELUPA I SREDNJE
ŠKOLE KOPRIVNICA

UVODNIK

Poštovane čitateljice i čitatelji,

Jesen je sjajno vrijeme. Godišnje je to doba koje svojim veselim koloritom i varljivim vremenom, služi kao putokaz prema kraju godine. Uz metaforičku sliku, ono nam naviješta i mnoge promjene. Ona je i pravi trenutak da se pripremite za zimsku sezonu. Budući da je priroda najmunđriji sustav, trebamo je poslušati. A ona u jesen polako postaje usporenija i mirnija pa bi takvi trebali postati i mi. Slušajte, dakle, sebe i prirodu i prilagodite se ritmu koji će vam omogućiti da i dalje budete aktivni, ali da steknete uvide o sebi koje možda uopće niste očekivali. Dajte šansu jeseni. Isplati se.

U međuvremenu, dok sinkronizirate um i tijelo na jesensku frekvenciju, na stranicama koje slijede pročitajte kako personalizirana medicina mijenja paradigmu liječenja te što smo saznali od molekularnog biologa dr.sc. Olivera Vugreka, voditelja laboratorija za naprednu genomiku i molekularnu medicinu Instituta Ruđer Bošković. Nemojte zaobići ni savjete naših liječnika te sjajne poslovne vijesti koje ostvaruje Grupa Podravka. Osobito zastanite na pričama belupovaca – Kristini Janeković-Petras, Kristini Risteski i Hrvoju Žiliću.

Žureći Bolu na Braču ususret i 26. tradicionalnim Danima Belupa, zakazujemo vam novi susret u prvim danima studenog.

Želimo Vam zdravu, mirnu i sigurnu jesen.

Vaša,
Snježana Foschio-Bartol,
Glavna i odgovorna urednica

Dr. sc. **OLIVER VUGREK**, VODITELJ LABORATORIJA ZA NAPREDNU GENOMIKU ZAVODA ZA MOLEKULARNU

Personalizirana medicina n

Molekularni biolog dr. sc. Oliver Vugrek, voditelj Laboratorija za naprednu genomiku Zavoda za molekularnu medicinu instituta Ruđer Bošković, u intervjuu za Glasilo Belupa govori o tome zbog čega je važno imati uvid u svoj genom kao i o mogućnostima suvremene znanosti i medicine u području personalizirane medicine.

B Institut Ruđer Bošković već nekoliko godina ima uređaj nove generacije za određivanje slijeda DNK, namijenjen sekvencioniranju ljudskog genoma. Bio je to prvi takav uređaj u Republici Hrvatskoj. Što omogućava, što je novoga donio?

Instrument smo kupili zahvaljujući europskim sredstvima, odnosno zahvaljujući našem projektu, a koristi se u dva područja. To je znanstveno istraživački rad i za dijagnostičke svrhe. Što se tiče prvog područja, naše radove sada možemo objavljivati u kvalitetnijim znanstvenim časopisima. A što se tiče dijagnostičkih aktivnosti, uređaj nam je omogućio iskorak u određivanju određenih genskih faktora rizika za neke tumorske bolesti kao i to da se na osnovi genskih podataka pacijentu odredi efikasnija terapija.

Uz to, upravo na osnovi genskih podataka možemo doći i do dijagnoze. Konkretno, do sada smo radili na tri takva slučaja, a radilo

genski defekt, put nasljeđivanja oboljenja odnosno otkriti tko je u obitelji nositelj oboljenja. Ukratko, sve su to koristi od ove napredne tehnologije za analizu DNA.

B Radi se o personaliziranoj medicini?

Da, a personalizirana ili precizna medicina je svakako naš putokaz. A cilj je da svaka osoba ima analizu svojih genskih podataka. Uvidom u kompletni genom otkrit će se faktori rizika za razne bolesti, srčanih bolesti, kožnih bolesti, dijabetesa, rizik za zloćudna oboljenja. Dakle, dugoročni je cilj da se svakoj osobi omogućiti uvid u genom.

Institut Ruđer Bošković u ugovornom je odnosu za gensku analizu s Klinikom za tumore u Zagrebu. Za dvadeset do trideset žena mjesečno radimo analizu gena BRCA 1 i 2, kojima se utvrđuje rizik za obolijevanje od raka dojke ili, ako se radi o ženama koje su već oboljele od raka dojke, takva će analiza pomoći da se odredi ciljana, dakle, najbolja moguća terapija.

B Radite i gensku analizu koja otkriva predispozicije za određene bolesti. Što konkretno?

Imamo upita privatnih osoba koji žele sekvencioniranje, dakle određivanje cijelog genoma. Osobe za koje smo odredili cjelokupni genom, ili 20.000, ili 30.000 gena – dobili su brojne preglede odjednom. Neki

nijenja paradigmu liječenja

se o djeci kod koje se nije moglo utvrditi od čega boluju, iako su više godina boravili po raznim bolnicama u Hrvatskoj. Mi smo radili tzv. trio analizu, dakle gensku analizu roditelja i djeteta i na osnovi genskih podataka došli smo do konkretne dijagnoze. Otkrili smo defekt u određenom genu kod djeteta što je, pak, omogućilo ne samo dijagnozu već i primjenu učinkovitije terapije. Ovakve trio analize rade se uglavnom kod rijetkih bolesti kada iz kliničkih podataka nije moguće doći do konkretnog zaključka o kojoj se bolesti radi. Dakle, na osnovi genskih podataka danas je moguće točno utvrditi

od njih su dijabetičari pa smo otkrili razlog zbog čega imaju tu bolest. Imaju mutaciju u genu koji je povezan s dijabetesom. Znanje o genomu važno je iz preventivnih razloga, a ne tek kada se neka bolest pojavi. Iz genskih podataka, kao što sam rekao, možemo utvrditi faktore rizika za srčane bolesti, za dijabetes, za pretilost, za tumore. Radi se o setovima gena. Kod, primjerice, kardioloških problema radimo analizu oko 170 gena koji su povezani sa srčanim bolestima. Tako se iz genskih podataka mogu iščitati postoje li mutacije radi kojih se može dogoditi nagla smrt zbog srčanog zastoja. Za

PRECIZNA MEDICINA JE SVAKAKO NAŠ PUTOKAZ. A CILJ JE DA SVAKA OSOBA IMA ANALIZU SVOJIH GENSKIH PODATKA. UVIDOM U KOMPLETNI GENOM OTKRIT ĆE SE FAKTORI RIZIKA ZA RAZNE BOLESTI, SRČANIH, KOŽNIH BOLESTI, DIJABETESA, RIZIK ZA ZLOĆUDNA OBOLJENJA

HRVATSKA SE PROŠLE GODINE PRIDRUŽILA INICIJATIVI EUROPSKE UNIJE "MILIJUN GENOMA". CILJ JE DA SE DO 2023. GODINE ANALIZIRA MILIJUN GENOMA NA EUROPSKOJ RAZINI. ZNAČENJE JE TOGA PROJEKTA DA ĆEMO MI KAO GRAĐANI EU-A IMATI NA RASPOLAGANJU GENSKE INFORMACIJE OD MILIJUN OSOBA, A SVAKA NACIJA ZNAT ĆE SVOJ TZV. REFERENTNI **GENOM**

utvrđivanje faktora rizika tumorskih oboljenja radimo analizu 320 do 550 gena. Radimo i gensku analizu tumora konkretnog pacijenta kako bismo vidjeli jesu li u određenom setu od 15, 20, 30 gena nastale mutacije. Na taj način se pronalazi najbolja, ciljana terapija za pacijenta odnosno zna se što neće djelovati, što neće imati učinka na njegovu bolest. Dakle, terapija se prilagođava genskom sustavu.

Područje našega rada je i analiza osjetljivosti na lijekove. Za pacijenta koji čeka na kemoterapiju možemo na temelju analize seta određenih gena utvrditi je li osjetljiv na lijek koji treba primiti, hoće li imati nuspojava, koja mu je doza lijeka potrebna da bi bila učinkovita. To se recimo, u skandinavskim zemljama već radi rutinski pa se za konkretnu osobu terapija može optimalno definirati. Primjena količine lijeka u odnosu na pacijentovu težinu više nije dovoljna.

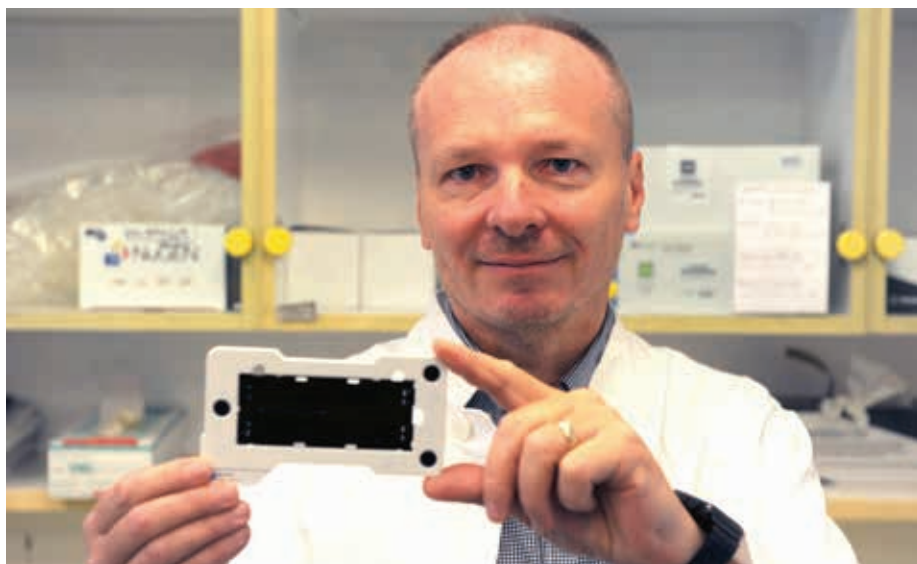
B Koliko košta analiza genoma?

Radi se o rasponu od 100 do otprilike 1000 eura, ovisno o tome koliko se i koji se geni analiziraju. Cijena će biti niža kada stroj radi analizu više uzoraka istovremeno. A morate

znati da se radi o naprednim metodama sekvencioniranja DNA koji može primiti 100, 200, 300 uzoraka.

Uglavnom, danas se cjelokupni ljudski genom može odrediti za otprilike 800 eura odnosno za oko pet do šest tisuća kuna.

Analize za određivanje kompletnog slijeda

gena BRCA 1 i 2 košta oko tri do četiri tisuće kuna.

B Čini se da kao Institut imate puno više tehničkih i kadrovskih mogućnosti nego što to koristi hrvatska medicina?

Mi možemo pratiti svjetske trendove u području personalizirane medicine. Već nekoliko godina imamo jedinstvenu platformu za genetska istraživanja. Rezultati se vide, jer, kako sam rekao, radimo za neke kliničke bolnice kao i, naravno, za privatne osobe. A uz opremu, od iznimne je važnosti i koncentracija znanja naših stručnjaka. Imamo i puno mladih doktoranata za koje bih rekao da su naša prava snaga. Imamo i puno projekata, surađujemo i s gospodarstvom.

Cilj je odrediti 4000 hrvatskih genoma

B Gdje je Hrvatska u ovom dijelu znatnosti i medicine u odnosu na svijet?

Rekao bih da kasnimo nekoliko godina. Iako sada imamo modernu opremu, sredstva kojima raspolaže naš zdravstveni sustav su neusporedivo manja nego je to u razvijenim zemljama pa nam je i efikasnost niža. Ali, kada bi se više koristila visoka tehnologija, neki bi troškovi sigurno padali.

No želim naglasiti da se Hrvatska prošle godine pridružila Inicijativi Europske unije "Milijun genoma". Kina, Koreja, druge azijske zemlje također imaju takve projekte. Cilj je EU-a da se do 2023. analizira milijun genoma na europskoj razini. Značenje je toga projekta da će EU, odnosno da ćemo mi kao građani EU-a imati na raspolaganju genske informacije od milijun osoba što je izuzetno važno. Zašto je to važno?

Usporedit ću to s toplomjerom. Ako nemate toplomjer nećete moći odrediti tjelesnu temperaturu. Tako je i se i s genetskim kodom. Svaka nacija ima određene varijacije u svom genomu, radi se o tzv. Referentnom genomu. Ako nemate podatke o tome koje su specifičnosti u genomu za određenu populaciju, ne možete činiti usporedbu s promjenom u genomu nekog pojedinca i vidjeti je li ta promjena specifična za populaciju ili je, možda, promjena štetna.

Cilj je naše zemlje odrediti 4000 hrvatskih genoma tako da ćemo i mi imati svoju referentnu vrijednost, odnosno referentni genom. Norveška već ima 2000 genoma, Švedska tisuću, Island čak 100.000 na svojih 300.000 stanovnika.

Naš projektni prijedlog za Hrvatsku je 5000 referentnih genoma što bi trebalo financijski pokriti iz europskih fondova, ali još čekamo rezultate.

Konkretno, u suradnji s jednom malom tvrtkom, zajednički razvijamo test za određivanje faktora neplodnosti muškarca.

B Kada personalizirana medicina može postati rutina?

Instrumenti za to se konstantno razvijaju i svake su godine sve snažniji. A i cijene će padati. Primjerice, prije 15 godina je trošak analize genoma bio milijardu eura, prije deset godina milijun, a danas je to oko 800 eura. Za samo koju godinu će to vjerojatno biti samo 100 eura. Dakle, većina ljudi će moći platiti određivanje svoga genoma, a vjerujem da će klinike već za pet, deset godina genske podatke pacijenta rutinski početi koristiti u liječenju.

Dakle, cijene padaju, instrumenti za preciznu medicinu sve su jači. No problem su stručnjaci – ne smo kod nas već i u svijetu – koji mogu valorizirati sve te silne podatke koje dobijemo. Nema ih dovoljno. Tu je usko grlo i zato treba ulagati u pametne specijalizacije.

REZULTATI POSLOVANJA GRUPE PODRAVKA U PRVOM POLUGODIŠTU 2019. GODINE

Najbolji operativni rezultat i najbolja operativna dobit u dugogodišnjoj povijesti

Nadzorni odbor Podravke d.d. potvrdio je, na sjednici održanoj 23. srpnja, nerevidirane rezultate poslovanja Grupe Podravka za prvo polugodište 2019. godine te izrazio veliko zadovoljstvo ostvarenim. I u drugom tromjesečju nastavljeni su pozitivni trendovi poslovanja na svim razinama. Nakon 2018. koja je bila jedna od najuspješnijih poslovnih godina u dugogodišnjoj povijesti te rekordnog prvog tromjesečja ove godine, Grupa Podravka nastavlja s rekordnim poslovnim rezultatima i u prvoj polovici 2019. godine. Najviša ostvarena polugodišnja do-

programom napravili preokret te iz jednog padajućeg trenda inovativnim projektima ostvarili značajan rast. Vjerujemo kako ćemo i u narednom razdoblju nastaviti s pozitivnim trendovima poslovanja na svim razinama koji sad već predstavljaju određeni kontinuitet, a pored toga predstoji nam i investiranje u modernizaciju tehnoloških procesa Prehrane te nastavak unaprjeđenja statusa naših radnika.", izjavio je predsjednik Uprave Podravke Marin Pucar.

Neto dobit Grupe Podravka za prvo polugodište iznosila je 140 milijuna kuna odnosno 16,1 posto više u odnosu na usporedno razdoblje godinu ranije. Rast prodaje profitabilnog asortimana uz istovremenu kontrolu operativnih troškova rezultiralo je s dvoznamenkastim rastom profitabilnosti.

Prihodi od prodaje Grupe Podravka iznosili su 2.139,5 milijuna kuna što predstavlja rast od 5,1 posto u odnosu na isto razdoblje go-

lijuna kuna prihoda od prodaje odnosno povećanje od 5,1 posto u odnosu na usporedno razdoblje godinu ranije. U okviru navedenog segmenta svi poslovni programi ostvarili su rast prihoda od prodaje te je ostvaren rast vlastitih brandova za 4,8 posto. Najveći rast ostvarili su poslovni program Riba od 17 posto, Dječja hrana, slastice i snack 11,2 posto te poslovni program Kulinarstvo 5 posto.

Drugi segment Grupe Podravka, Farmaceutika ostvarila je 455,2 milijuna kuna prihoda od prodaje što predstavlja rast od 5,2 posto u odnosu na isto razdoblje godinu prije. Vlastiti brandovi Farmaceutike ostvarili su rast od 3 posto, ponajviše uslijed rasta prodaje

PRIHODI OD PRODAJE PORASLI ZA 5,1 POSTO, ODNOSNO ZA 104,4 MILIJUNA KUNA

bit od 140 milijuna kuna rezultat je prvenstveno organskog rasta, bez izvanrednih utjecaja. Riječ je o najboljem operativnom rezultatu i najvišoj operativnoj dobiti prvog polugodišta u dugogodišnjoj Podravkinj povijesti što dodatno potvrđuje uspješnost poslovanja Grupe Podravka u prvom polugodištu.

"Ponosni smo na ostvarene rezultate poslovanja, a posebno veseli činjenica da smo s Kulinarstvom kao najprofitabilnijim

PRIHODI OD PRODAJE PORASLI ZA 5,1 POSTO, ODNOSNO ZA 104,4 MILIJUNA KUNA

na tržištu Rusije i Hrvatske. Vrijedi spomenuti kako je kategorija Bezreceptnog programa ostvarila rast prodaje od 9,1 posto, Lijekovi na recept 2 posto dok je kategorija Ostala prodaja, uslijed rasta prodaje trgovačke robe društva Farmavita, ostvarila rast od 16,4 posto.

Kada je riječ o ostvarenju prihoda od prodaje Grupe Podravka po regijama, najveći relativni porast u iznosu od 13,2 posto zabilježen je u regiji Zapadna Europa i preoceanske zemlje, potom Istočna Europa 9 posto te Adria regija, kao najznačajnije tržište Grupe Podravka, ostvarila je rast od 4,8 posto.

Cijena dionice u odnosu na isto razdoblje prošle godine porasla je za 83 kune, s 322 na 405 kuna, što predstavlja rast od 25,8 posto. Fokus menadžmenta i u nastavku godine biti će na provedbi strategije poslovanja koju se može sažeti u tri ključne točke: fokus na tradicionalna tržišta na kojima je Grupa Podravka već etablirani proizvođač, ulaganje u daljnji razvoj vlastitih brandova i inoviranje proizvoda te efikasno upravljanje troškovima.

OSTVARENA NETO DOBIT U IZNOSU OD 140 MILIJUNA KUNA, ŠTO PREDSTAVLJA RAST OD 16,1 POSTO - KREDITNE OBVEZE SMANJENE ZA 144,1 MILIJUN KUNA

dinu ranije. Na kretanje prihoda od prodaje utjecao je rast oba poslovna segmenta, Prehrane i Farmaceutike, uslijed povećanih prodajno-marketingških aktivnosti te potražnje za novo lansiranim inoviranim proizvodima.

Segment Prehrane ostvario je 1.684,3 mi-

Premijer Republike Hrvatske Andrej Plenković u posjetu Podravki

U sklopu posjeta Koprivničko-križevačkoj županiji delegacija na čelu s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Andrejom Plenkovićem 23. kolovoza posjetila je Podravku. U pratnji premijera bili su ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta Darko Horvat, ministrica poljoprivrede Marija Vučković i ministar turizma Gari Cappelli te predstavnici Županije i Gra-

da, župan Darko Koren i zamjenik župana Darko Sobota te gradonačelnik Mišel Jakšić.

Od strane Podravke članovi Uprave na čelu s predsjednikom prezentirali su premijeru dosadašnje rekordne rezultate poslovanja Grupe Podravka koji su, prema riječima premijera "ohrabrujući za hrvatsko gospodarstvo".

U PODRAVCI ODRŽANA KONFERENCIJA

Hrvatska kakvu

Nakon vrlo uspješne prošlogodišnje konferencije "Hrvatska kakvu trebamo" na kojoj se raspravljalo o nužnim promjenama u poreznoj politici u cilju stvaranja poticajnijeg poduzetničkog okruženja, Večernji list je i ove godine u Koprivnici u suradnji s Podravkom organizirao konferenciju na temu "Porezna reforma iz perspektive gospodarstva – godinu dana poslije" posvećenu efektima i očekivanjima od nadolazećih mjera porezne politike. Okupljeni sudionici su 9. rujna imali priliku čuti sve o problematiki poreznog sustava od vodećih hrvatskih stručnjaka koji su održali niz prezentacija i aktivno raspravljali o potencijalnim rješenjima porezne reforme.

Događanje u Koprivnici je pozdravnim govorima otvorio glavni urednik Večernjeg lista Dražen Klarić, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske Darko Horvat i predsjednik Uprave Podravke Marin Pucar naglasivši kako se prije godinu dana u gotovo isto vrijeme raspravljalo o istim temama te su predlagana porezna rasterećenja koja su u međuvremenu prihvaćena.

"Prva konferencija na ovu temu održana je, ne slučajno, prošle godine kod nas u Podravki. Mnoge mjere i ideje tada inicirane od strane Podravke naišle su na plodno tlo što je rezultiralo poreznom reformom.

Podravkina posl

Postizanje vrhunskih poslovnih rezultata nemoguće je bez dobre pripreme, dogovorenih planova i strategije te analize postojećeg stanja, dosadašnjih rezultata i projekata. Upravo zato Podravka organizira godišnju poslovnu konferenciju na kojoj šest Poslovnih programa menadžmentu i tržištima prezentiraju poslovanje unazad godinu dana, od prošle konferencije, što je učinjeno, a na čemu još treba raditi te novitete i projekte koje spremaju za sljedeće razdoblje kako bi se dobro poslovanje nastavilo.

"Ovdje smo kako bismo udarili temelje za 2020. Sljedeća će godina biti puno izazovnija od ove stoga nema mjesta opuštanju. Ne sumnjam da ćemo nastaviti s dobrim rezultatima, iako je puno teže ostati na vrhu nego do njega doći", naglasio je predsjednik Uprave Podravke Marin Pucar i dodao

Belupu Certifikat bonitetne izvrsnosti AAA za 2019. godinu

Prema kriterijima poslovnog uspjeha, Belupo d. d. je uvršten među 2,37 % najboljih poslovnih subjekata u Hrvatskoj te potvrdio AAA standard bonitetne izvrsnosti - objavila je analitička kuća Bisnode.

Ova analitička kuća, temeljem međunarodnog projekta financijske analize već godina izdaju certifikate izvrsnosti za tržišta 19 europskih zemalja. Za sva je tržišta metoda jednaka. Prema godišnjim financijskim izvještajima i prognozi za sljedećih 12 mjeseci, može se postići ocjena A, AA ili AAA. Poslovni subjekt koji je tri godine za redom ocijenjen s AAA stječe status Zlatne izvrsnosti.

Certifikat je priznat i, još važnije, prepoznatljiv. Belupo sada jednostavno može pokazati da doista jest u malenoj i važnoj skupini najboljih hrvatskih tvrtki. Belupovi partneri po tom certifikatu mogu prepoznati našu poslovnu i društvenu odgovornost te visoku razinu kvalitete u svim segmentima poslovanja.

AAA certifikat bonitetne izvrsnosti važna je referenca za sve vrste komunikacije s poslovnim partnerima i korisnicima. Zato se smije koristiti u svakodnevnom poslovanju na svim Belupovim materijalima.

JA NA TEMU POREZNE REFORME

kakvu trebamo

Zahvaljujući njoj danas rastu prihodi, raste standard radnika, raste izvoz Podravke. Podravka je prošle godine podigla standard svojih zaposlenika za čak 35 milijuna kuna", kazao je Marin Pucar naglasivši da je Podravka među pet top izvoznika u Republici Hrvatskoj.

Nakon uvoda uslijedile su tri tematske prezentacije o poreznoj reformi koje su održali izaslanik predsjednika Vlade i ministar financija Republike Hrvatske Zdravko Marić, član Uprave za financije Podravke Davor

VEČERNJI LIST JE I OVE GODINE U KOPRIVNICI, U SURADNJI S PODRAVKOM ORGANIZIRAO KONFERENCIJU NA TEMU "POREZNA REFORMA IZ PERSPEKTIVE GOSPODARSTVA – GODINU DANA POSLIJE" POSVEĆENU EFEKTIMA I OČEKIVANJIMA OD NADOLAZEĆIH MJERA POREZNE **POLITIKE**

Doko te Hrvoje Šimović s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Na kraju programa održao se okrugli stol na kojem se raspravljalo o poreznoj reformi iz perspektive gospodarstva, a u diskusiji su sudjelovali izaslanik predsjednika Vlade i ministar financija Republike Hrvatske Zdravko Marić, predsjednik Uprave Podravke Marin Pucar, predsjednik Uprave Atlantic grupe Emil Tedeschi te Marko Remenar iz Adris grupe.

Mnoge stvari koje su inicirane na prošlogodiš-

njoj konferenciji u Koprivnici su prihvaćene pa je i ovogodišnja konferencija bila idealna prilika da gospodarstvenici, političari i stručnjaci ponovno otvore priču o poreznim rasterećenjima, ali i gospodarskoj klimi u Hrvatskoj.

Seriju konferencija "Hrvatska kakvu trebamo" pokrenuo je Večernji list prije dvije godine kako bi u javni prostor vratili fokus na ključne teme i konačno napravili iskorak prema društvu kakvo svi zaslužujemo. Na konferencijama su okupili vodeće hrvatske

stručnjake te kroz niz rasprava i panela ponudili strategiju demografskog razvoja, obrazovanja, nacionalne sigurnosti, političkog sustava, poljoprivrede, energetike, ekologije, turizma, brendiranja i odnosa prema prošlosti. Dosadašnje konferencije imale su velik odjek u javnosti i iznimnu posjećenost te su se pokazale kao jedinstvena prilika da dobijemo odgovor na pitanje kakvu Hrvatsku trebamo, stoga će se sljedeća konferencija održati već za mjesec dana.

ovna konferencija

kako je Podravka više od radnog mjesta i da očekuje da se nakon ove trodnevne radionice u Tuhelju svi vrate na svoja radna mjesta još ambiciozniji i puni želja za uspjehom.

Kroz tri dana konstruktivnog druženja raspravljane su smjernice i planirane poslovne aktivnosti za nadolazeće razdoblje, a u pauzama između radionica predstavljani su novi proizvodi koji su se mogli kušati.

Dosadašnja praksa dovođenja gosta predavača se nastavila te je konferenciji prisustvovao legendarni bivši izbornik hrvatske nogometne reprezentacije, čovjek s velikim postignućima iza sebe, Miroslav Čiro Blažević. Na temelju svojih pedeset godina dugih poslovnih uspjeha Blažević je Podravkašima pričao o faktorima ključnima za njihovo postizanje. U neformalnom dijelu programa Podravkaši, najhrabrij iz Adria regije te s Internacional-

nih tržišta, odmjerili su plesne snage. Uz velik trud dvanaestero Podravkaša plesača, uz jednosatnu poduku od strane profesionalnih plesača, ostvarena je Podravkina inačica "Plesa sa zvijezdama", popularnog televizijskog šoua koja je pokazala da se Podravkaši,

osim što su dobri u svojim poslovima, znaju i dobro zabavljati. Prema ocjenama stručnog žirija kojeg su činili Nicolas Quesnoit, Tamara Despot, Neno Rojčević i Miroslav Čiro Blažević, veće umijeće pokazali su internacionalci i kući ponijeli trofej zlatne cipele.

BELUPO JE PRVA FARMACEUTSKA TVRTKA U HRVATSKOJ KOJA U SVOJE POSLOVANJE OD 1. LISTOPADA

Projekt upravljanja apsentizmom

CILJ UPRAVLJANJA APSENTIZMOM JE OSIGURAVANJE OKVIRA ZA PROFESIONALNO PONAŠANJE ZAPOSLENIKA I POSTAVLJANJE VISOKIH STANDARDA RADA I POSLOVANJA TE VID BRIGE POSLODAVCA O PONOVNOM UKLJUČIVANJU ZADOVOLJNOG ZAPOSLENIKA U RADNI PROCES

Više o Projektu upravljanja apsentizmom, najčešćim uzrocima, ciljevima i alatima kojima ćemo cijeli proces voditi pročitajte u razgovoru s Tihanom Hubicki, direktoricom Razvoja ljudskih potencijala i Melitom Matić, direktoricom Kontrolinga.

B Gospođo Hubicki, možete li nam ukratko objasniti što je apsentizam i koji su najčešći uzroci?

Apsentizam zaposlenih gleda se kao svako izostajanje s posla bez obzira na trajanje ili razlog izostanka. Upravljanje apsentizmom provodi se na svim razinama kompanije, čime promičemo organizacijske vrijednosti i kulturu usmjerenu k najvišim standardima primjerenog poslovnog ponašanja i poštenja, etičnosti, integritetu te, u konačnici, osobnom zadovoljstvu svakog zaposlenika. Apsentizam zaposlenih ne dolazi sam. Obično dolazi kao rezultat nezadovoljstva zaposlenika radnom organizacijom, uvjetima rada ili međuljudskim odnosima. Učestali apsentizam znak je nadolazeće fluktuacije, a fluktuacija upozorava na negativne tendencije i probleme u organizaciji. Iako je izostanke nemoguće spriječiti, apsentizmom je moguće uprav-

ljati i to je za poslodavce danas postalo neophodno.

B Istraživanja pokazuju kako je trošak apsentizma drugi najveći trošak rada (odmah iza troška plaća), a uštede koje se mogu postići njegovim upravljanjem mogu smanjiti ukupan trošak rada 15% do 30%. Gospođo Matić, kažite nam zašto Belupo u svoje poslovanje uvodi Projekt upravljanja apsentizmom te kakve posljedice apsentizam ostavlja na organizaciju?

Glavne posljedice za neupravljanje apsentizmom su porast troškova poslovanja, niska produktivnost, pad angažiranosti radnika i negativan učinak na organizacijsku kulturu, no važno je istaknuti kako se svim troškovima može upravljati te ćemo tako lakše prevenirati učestale izostanke iz radnog procesa koji imaju velik utjecaj na troškove rada kao i na ukupnu produktivnost poslovnog sustava, a što u konačnici

rezultira smanjenu konkurentnost krajnjeg proizvoda ili usluge.

B Gospođo Hubicki, recite nam koje vrste apsentizma postoje?

Postoje dva različita oblika apsentizma, planirani i neplanirani. Osim godišnjih odmora, planirani oblici apsentizma su državni praznici i blagdani, edukacije radnika, obvezni liječnički pregledi i sl. Važno je za naglasiti da je svaki planirani apsentizam izostanak s posla za koji unaprijed znamo kada će nastati, kao i njegovo trajanje.

Neplanirani izostanci su svi oni izostanci za koje se ne zna kada će nastati i koliko će trajati, a za njih nema predviđenih zamjena ni predviđenog budžeta. To su izostanci koji opterećuju poslovne procese i značajno utječu na stanje organizacijske kulture. U neplanirane apsentizme spadaju prvenstveno bolovanja odnosno uzroci uzrokovani pogoršanjem zdravstvenog stanja,

UPRAVLJANJE APSENTIZMOM METODA JE KOJOM SE UPRAVLJA IZOSTANCIMA ZAPOSLENIKA IZ RADNOG PROCESA, NEOVISNO O UZROKU I TRAJANJU

nom u Belupu

udaljavanje radnika s radnog mjesta zbog alkoholizma ili povrede radne discipline. Apsentizam ponekad može ovisiti i od volje radnika ako, na primjer, radnik odluči ne doći na posao zlorabeći bolovanje, npr. zbog osobnih potreba ili poslova, slabe motivacije za rad ili određenih sukoba u radnoj sredini. Upravo zato troškove apsentizma potrebno je identificirati, diferencirati i eventualno reducirati kako bi spriječili cijeli niz troškova koji u konačnici opterećuju i poslodavca i gospodarstvo u cjelini.

B Gospođa Matić, možete li nam ukratko navesti glavne ciljeve upravljanja apsentizmom?

Cilj upravljanja apsentizmom je osiguravanje okvira za profesionalno ponašanje zaposlenika i postavljanje visokih standarda rada i poslovanja te vid brige poslodavca o ponovnom uključivanju u radni proces zaposlenika koji su iz procesa odsutni duže razdoblje. Projekt Upravljanja apsentizmom ima direktan utjecaj na povećanje produktivnosti, učinkovitosti i zadovoljstva zaposlenika, jer slijedi filozofiju organizacije: "Ustrajati dok god bude nečega što možemo popraviti". Isto tako potiče poželjna ponašanja i donosi veće zadovoljstvo i motivaciju u okruženju. Ne manje važno je i da donosi niže troškove izostanaka (radi pada produktivnosti ostalih članova tima, troška odabira zamjena, uvođenja u posao i mentorstva zamjena...) te transparentno upravlja procesom izostanka s posla i ponovne integracije u radni proces, čime doprinosi pozitivnom utjecaju na kulturu kompanije. Najvažniji cilj ovog projekta je vratiti zadovoljnog zaposlenika u radni odnos te informiranje zaposlenika Belupa o razlozima i benefitima uvođenja i kontinuiranog provođenja Projekta upravljanja apsentizmom.

B Gospođa Hubicki, kažite nam ukratko na koga se sve odnosi Politika upravljanja apsentizmom i koje ćemo sve alate pritom koristiti?

Ponašanje u skladu s načelima i standardima Politike upravljanja apsentizmom osobna je i profesionalna obveza i odgovornost svih zaposlenika. Politika se primjenjuje na sve zaposlenike Belupa, bez obzira na radno mjesto pojedinog zaposlenika i razinu ovlasti i/ili odgovornosti. Politikom upravljanja apsentizmom svi zajedno promičemo kul-

туру integriteta u kojoj pomičemo važnost i etičnost ponašanja i poslovanja. Politikom se promiču organizacijske vrijednosti dobre proizvođačke prakse te se od svih radnika Belupa očekuje da zadrže najviše standarde ponašanja i poštenja. Vrlo je važno naglasiti da svaki radnik Belupa prihvati te kompanijske vrijednosti i ovom Politikom propisana načela i standarda ponašanja te ih svakodnevno primjenjuje u svom profesionalnom i privatnom životu.

Postoji niz alata i metoda kojima se može upravljati apsentizmom, kako onim planiranim (godišnji odmori, slobodni dani itd.), tako i onim neplaniranim (bolovanja, mikroapsentizmi poput kašnjenja na posao ili produljenja pauza i slično). Ovisno o vrsti i uzroku izostanka, bira se i metoda upravljanja, ali treba naglasiti da svi alati i metode djeluju prema istom osnovnom načelu upravljanja apsentizmom, a to je pomoć radnicima da se što prije, zdravi i zadovoljni vrate u radni proces. Naša kompanija neće primjenjivati represivne mjere, poput kažnjavanja nepoželjnih izostanaka već najučinkovitije mjere kao što je rana prijava izostanka, redovito praćenje kršenja radnog vremena i razgovor sa zaposlenima pri povratku na posao.

B Prema istraživanjima Instituta za upravljanje apsentizmom, svaki zaposlenik u Hrvatskoj izostane s posla čak 45 radnih dana godišnje. Gospođa Matić, shodno tome postoje li podaci o visini tih troškova?

Svako kašnjenje na posao poslodavca stoji približno 2400 kuna po radniku koji kasni, pauze za pušenje približno 6200 kuna po radniku pušaču, direktni troškovi bolovanja u 2016. godini poslodavca su koštali 2 milijarde kuna, odnosno 3300 kuna po svakom radniku, doku su indirektni troškovi za istu godinu iznosili 2 milijarde kuna te troškovi HZZO-a 1,27 milijarde kuna za isto razdoblje.

B Gospođa Hubicki, recite nam koji su sljedeći koraci Projekta upravljanja apsentizmom?

Sredinom studenoga organizirat ćemo dodatnu radionicu na kojoj ćemo s podnositeljima rane prijave izostanka raspraviti prva iskustva primjene alata te odgovoriti na pitanja koja su se pojavila u praćenju izostanka.

press

Salut u prevenciji hipertenzije

Gotovo polovica hrvatskog stanovništva, prema istraživanjima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, pati od problema povišenog krvnog tlaka. Velik utjecaj na povišenje krvnog tlaka ima prekomjeran unos soli, točnije natrija.

Na Memorijalnom međunarodnom simpoziju prof. dr. Miljenko Marinković koji se održao krajem rujna na Visu predstavljen je Salut, sol nove generacije s 35 posto manje natrija. Salut je predstavljen stotinjak nefrologa koji se svakodnevno susreću s problemima hipertenzije kod svojih pacijenata.

Sudionici konferencije su se, kroz jela pripremljena sa Salutom, uvjerali kako okus jela ostaje isti kao da je korištena standardna sol, i to uz unos čak 35 posto manje natrija.

S Belupom na korak ispred

U PRVIH ŠEST MJESECI OVE GODINE OSTVARILI SMO 455,2 MILIJUNA KUNA PRIHODA OD PRODAJE, ŠTO JE RAST OD 5,2 POSTO U ODNOSU NA ISTO RAZDOBLJE **GODINU PRIJE**

Magistar farmacije i magistar poslovnog upravljanja Hrvoje Kolarić, predsjednik Belupove uprave uskoro će obilježiti desetljeće i pol života i rada u Belupu. O prvih 15 godina upravljanja drugom po veličini farmaceutskoj kompaniji u Hrvatskoj razgova-

rali smo sredinom rujna u njegovu koprivničkom uredu.

B Koliko se kompanija promijenila u proteklih 15 godina? Koliko su se promijenila tržišta i uvjeti poslovanja?

Vjerujem da neću pretjerati ka-
žem li da je

to najljepših, ali i najtežih 15 godina u mom životu, u kojima sam zajedno s kolegama "gradeći" Belupo izgradio sebe. Bile su to godine velikih promjena, teško predvidivih okolnosti i gospodarskih okruženja kojima ne možete upravljati, morate biti ispred

PREDSJEDNIK UPRAVE HRVOJE KOLARIĆ O UVJETIMA POSLOVANJA NA DVADESETAK SVJETSKIH FARM

Snimio: Dubravko Vutuc, Podravski list

promjena

njih. Da smo na tom putu bili uspješni, potvrđuju danas i naši poslovni rezultati – u prvih šest mjeseci ove godine ostvarili smo 455,2 milijuna kuna prihoda od prodaje, što predstavlja rast od 5,2 posto u odnosu na isto razdoblje godinu prije. Ako te rezultate ili rezultate posljednje pune godine (2018.) usporedimo sa 2005., prvom punom godinom promatranog razdoblja, prihodi od prodaje su narasli gotovo 50%, a omjer prihoda od prodaje u ukupnim prihodima od

ACEUTSKIH TRŽIŠTA

prodaje s izvoznih tržišta je sa 20 % (2005.) narastao na 54 % u 2018. godini. Riječju, iz godine u godinu ostvarujemo rast prihoda od prodaje, otvaramo nova tržišta, širimo portfelj, zapošljavamo nove ljude.

No morate znati da uspjeh nije došao preko noći. U ovih 15 godina svjedočili smo nevjerovatnim promjenama na farmaceutskom tržištu, i hrvatskom i inozemnom. Od sve strožih regulatornih zahtjeva, preko stalnog pritiska na snižavanje cijena, koje nam je samo na hrvatskom tržištu odnijelo kumulativno 133 milijuna kuna, utjecaj globalnih političko-ekonomskih kretanja koja su rezultirala pad vrijednosti rublje, tako da smo na ruskom tržištu s naslova tečajnih razlika u razdoblju od 2012. do 2018. godine "izgubili" kumulativno 480 milijuna kuna prihoda od prodaje, pa sve do iznimno zahtjevnih i skupih projekata serijalizacije i agregacije, bez kojih danas na tržištu ne bismo mogli poslovati. Naime, u zemljama Europske unije uveden je početkom godine sustav označavanja svakog pakiranja lijeka jedinstvenim serijalizacijskim brojem, a potom i postupak provjere istoga pri izdavanju lijeka pacijentu, a u svrhu postizanja veće sigurnosti i kontrole kvalitete lijekova, tzv. serijalizacije, koja svakako utječe na proizvođačke troškove. Belupo je investirao s naslova "serijalizacije" više od 30 milijuna kuna u strojeve i softvere, kako bi ispunili zahtjeve i nastavili prodaju svojih lijekova na tržištima EU-a. Od siječnja 2020. godine

i na tržištu Ruske Federacije se uvodi "serijalizacija", ali s drugačijim specifičnim postavkama, tako da nam je investicija za taj projekt dodatnih 3 milijuna kuna.

To su samo mali primjeri iz života koji potvrđuju tezu s početka odgovora – morate biti korak ispred promjena, jer jedino tako možete opstati.

B Koliko situacija u hrvatskom zdravstvu utječe na poslovanje? Tu mislim na vječita dugovanja bolnica veledrogerijama. Ima li to lančanu reakciju i na plaćanje proizvođačima?

Unatoč tome što je proglašena strateškom za gospodarski razvoj Hrvatske, farmaceutska je industrija na domaćem tržištu opterećena nizom problema.

Problemi dugovanja u zdravstvu već se godinama ozbiljno ne rješavaju, a značajan dio tih dugovanja odnosi se na dug za lijekove. I svako dodatno opterećenje poslovanja realna je prijetnja održivosti proizvodnje lijekova u Hrvatskoj s brojnim posljedicama za ukupno gospodarstvo države. Nakon dosta godina u kojima smo, kao domaći proizvođači lijekova okupljeni pri HUP-u, upozoravali i pokušavali inicirati promjene u politici određivanja cijena lijekova, konačno je u proljeće ove godine došlo izmjena Pravilnika kojima ćemo vjerujem uspjeti izbjeći situacije u kojima najveći teret sniženja cijena lijekova smo se da domaći proizvođači lijekova i to u postotku koji je nerazmjernan našem udjelu u ukupnom trošku za lijekove. Kada se traže uštede, državna zdravstvena administracija je godinama imala u vidu samo generičke lijekove, posljedica takve politike lijekova jest činjenica da je domaća industrija – koja ima manje od 27 % tržišnog udjela u lijekovima u Hrvatskoj (manje od 27 % troška za lijekove iz pozicije HZZO-a) – u ukupnim uštedama sustava, u posljednjih nekoliko godina, sudjelovala s nerazmjerno većim udjelom od svog tržišnog udjela (2013. – 52 % ukupnih ušteda na cijenama lijekova, 2014. – 62 % ukupnih ušteda na cijenama lijekova je nosila na svojim leđima domaća farmaceutska industrija). S druge strane, podaci govore da svih tih godina, usprkos značajnim uštedama na cijenama lijekova, nije smanjen ukupni trošak za lijekove. Dakle, da zaključim, sve su se ostvarene uštede na teret domaćih proizvođača prelile u korist uvoznih lijekova. S druge strane takva je politika smanjila po-

Kontinuirano radimo na inovacijama

Što je u planu inovacija?

Pripremate li nove brendove, pakiranja... Koliko je to uopće važno za napredak u farmaciji?

Ukupno farmaceutsko tržište bilo da je riječ o lijekovima na recept ili OTC lijekovima u kontinuitetu raste i to uglavnom na novim molekulama, brendovima, oblicima, pakiranjima. No kad govorimo o farmaceutici važno je imati na umu da je riječ o specifičnoj, visoko reguliranoj industriji. Stoga, svi dionici ovog segmenta zdravstvenog sustava ipak primarno moraju imati u fokusu dobrobit i interes pacijenta, a osobito kada govorimo o inovacijama. Očekivano, inovacije su nešto na čemu i mi kontinuirano radimo. Izgradnja nove tvornice u značajnoj mjeri nam je dala vjetar u leđa te otvorila i neke nove mogućnosti. Konkretno, u ovoj godini u receptnom statusu stavili smo na tržište nekoliko novih lijekova, a do kraja godine imamo u planu i još neke novosti. Veseli da smo u novim pogonima uspjeli implementirati i novu tehnologiju proizvodnje pjena, pa je tako prvi proizvod u takvom farmaceutskom obliku razvijen u Belupu ("Belodex") od početka ove godine na tržištima.

tencijal domaćoj industriji za ulaganja, otvaranje novih radnih mjesta, izvoz.

Često čujemo povike da su lijekovi skupi, no takve paušalne ocjene treba uzeti sa rezervom i trebamo se suočiti sa stvarnim podacima.

Da bismo mogli vidjeti rezultate neke politike i temeljem analize tih rezultata donijeti zaključke i smjernice kako dalje, potrebno je promatrati određeno razdoblje. Ako malo proanaliziramo troškove za lijekove u razdoblju od 2006. godine do 2018. godine vidljivo je da je trošak za lijekove na recept (ljekarnički kanal) narastao u razdoblju za 2,8 % dok je u istom razdoblju broj recepta narastao za 77,6 %. To znači da je prosječna cijena lijeka na recept 2006. godine bila 90,71 kuna, a 2018. godine 52,52 kune. Bolnički kanal je potpuno druga priča, gdje je samo s naslova "Liste posebno skupih

U POSLJEDNJIH 6 GODINA BELUPO JE SVAKE GODINE POVEĆAVAO PROIZVODNJU LIJEKOVA, POSEBICE ZBOG ZNAČAJNOG ŠIRENJA U RUSIJI I ISTOČNOJ EUROPI

UVRŠTAVANJEM NOVIH PROIZVODA U PROIZVODNI PORTFELJ, SVAKE SE GODINE PLANIRAJU I REALIZIRAJU NOVI TRANSFERI PROIZVODA, KOJI SE DOGAĐAJU IZMEĐU NAŠIH PILOT-POGONA U ISTRAŽIVANJU I RAZVOJU I PROIZVODNJE

lijekova" trošak u promatranom razdoblju narastao 10 puta. U bolnicama je broj kutijica lijekova pao za 40,28 % u razdoblju od 2006. do 2018. godine, a ukupni vrijednosni trošak za lijekova je narastao 330 %. Tako da je prosječna cijena lijeka u bolničkom kanalu 2006. godine bila 60,04 kuna, dok je prosječna cijena lijeka u bolničkom kanalu 2018. godine bila 361 kunu. Nažalost, domaći proizvođači lijekova imaju vrlo malo tržišnog udjela u bolničkom kanalu.

Istovremeno, naša je industrija upravo na domaćem tržištu godinama bila opterećena izrazito dugim rokovima plaćanja koji su često prelazili 180 dana za lijekove na recept, dok su plaćanja lijekova za bolnice u prosjeku iznosila 300, a u nekim slučajevima čak i 700 dana.

Danas je, barem što se tiče dana naplate HZZO-a prema ljekarnama, pa posljedično i proizvođačima situacija neusporedivo bolja – fakture naplaćujemo s rokom od šezdesetak dana. Kada govorimo o danima naplate bolnica prema veletrgovnicama, rokovi naplate su i dalje isti – često se protežu na razdoblje dulje od godine dana.

B Vidite li izlaz iz te situacije, na koji način? Odgovor na to gotovo je jednoznačan – održiv zdravstveni sustav moguće je postići samo sustavnim strukturnim reformama, koje nužno moraju biti praćene i promjenama brojnih društvenih paradigmi. Jedna od njih je svakako povećanje efikasnosti poslovanja. Naime, konkurentnost hrvatskog gospodarstva je i dalje relativno niska, a po-

maci koje činimo kako bismo olakšali poslovanje su sporiji od drugih država kad se uspoređujemo na globalnom tržištu.

Ukupnu sliku stanja ne mogu promijeniti ni uspješne tvrtke, kakvih je sve više u Hrvatskoj, jer veliki sustavi i dalje ne pronalaze rješenja kako biti učinkovitiji.

Dulji životni vijek te povećani udio starije populacije u većini europskih zemalja generirat će, u godinama koje dolaze, sve veće izdatke za zdravstvo. Također je predvidivo smanjenje radnoaktivnog stanovništva što će rezultirati manjim izdvajanjima za zdravstvo, odnosno predvidivim povećanjem potrebnog opterećenja kako bi se kompenzirao nastali nerazmjer raspoloživih sredstava i stvarnih potreba. Situacija u Hrvatskoj dodatno je otežana dugogodišnjom recesijom, smanjenjem raspoloživog dohotka, a u posljednje vrijeme i negativnim demografskim kretanjima. Pritisci na zdravstveni proračun bit će sve veći, a zdravstvena administracija još uvijek nije krenula u ozbiljne strukturne reforme kako bi se stvorile pretpostavke i uvjeti održivosti. Iskustveno, ne možete očekivati riješiti probleme financiranja nekog sustava ako se bavite samo sa 25% ukupnih troškova, koliko iznosi trošak za lijekove u odnosu na godišnji zdravstveni budžet.

B Kako ide internacionalizacija poslovanja i kakvu tu ulogu imaju novi pogoni u Koprivnici?

U godinama koje dolaze, očekujemo daljnji rast izvoza, iako i danas već više od polovine Belupovih proizvoda plasiramo na dvadesetak

tak inozemnih tržišta. Upravo ta činjenica bila je presudna da donošenje odluke o ulasku novi investicijski ciklus. Naime, strateško planiranje proizvodnje još je davne 2011. godini pokazalo da će Belupo, nastavi li s procijenjenim rastom poslovanja, do 2018. u potpunosti ispuniti svoje proizvodne kapacitete. Te su strateške procjene bile točne – u posljednjih 6 godina Belupo je svake godine povećavao proizvodnju lijekova, posebice zbog značajnog širenja u Rusiji i Istočnoj Europi. Bez ove investicije taj se rast ne bismo mogli nastaviti.

U tom ćemo ritmu nastaviti i dalje, otvarajući nova tržišta i ulazeći u nove terapijske niše i nove farmaceutske oblike, za čiju proizvodnju danas imamo najsuvremeniju proizvodnu tehnologiju.

B Je li dovršena tranzicija tehnologije u nove tvornice? Kolikom kapacitetom rade?

Kada govorimo o planiranim inicijalnim transferima proizvoda u obje tvornice prilikom početka proizvodnje u novim tvornicama, tada možemo reći da su ti transferi bili završeni do kraja prošle godine. Ali uvrštavanjem novih proizvoda u proizvodni portfelj, svake se godine planiraju i realiziraju novi transferi proizvoda, koji se događaju između naših pilot-pogona u istraživanju i razvoju i proizvodnje. To je kontinuirani proces, koji je važan za razvoj kompanije. Kao što sam već rekao, proizvodni kapaciteti s novom su se tvornicom povećali 1,5 puta.

B Pogon u Ludbregu zatvorili ste prije mnogo godina. Zemljište je još vaše? Imate li kakve planove s time?

U fazi smo prodaje tog poslovnog kompleksa, koji uključuje zgrade i zemljište ukupne površine 12.607 četvornih metara. Smatram da je racionalno razmišljanje rješavati se neoperativne imovine, a sredstva dobivena prodajom od te imovine ulagati u razvoj.

Proizvodni kapaciteti su s novom tvornicom povećani 1,5 puta

Belupo zadnjih godina raste u prihodima i u bezreceptnom segmentu i u lijekovima na recepte. Kakav je dugoročan plan, i dalje prisutnost u oba segmenta ili jača orijentacija na jedan od njih?

Od početka milenija Belupo je u proizvodnju uložio više od milijardu kuna.

Sva naša ulaganja dokaz su specifičnosti farmaceutskog biznisa. Ono zahtijeva kontinuirana ulaganja u tehnologiju i proizvodne potencijale. Kao što znate, u gradnju i opremanje novih tvornica krutih, polukrutih i tekućih oblika lijekova, izgrađenih prije dvije godine, uloženo je 535 milijuna kuna.

Nove su tvornice stvorila uvjete za otvaranje radnih mjesta i zapošljavanje dvije stotine ljudi, pridonijele su razvoju proizvodnje i povećanju konkurentnosti proizvoda te stvorile dodanu vrijednost i objedinile zajednički cilj podizanje sigurnosti i kvalitete života potrošača.

Proizvodni kapaciteti s novom su tvornicom povećani 1,5 puta. Na novim se linijama proizvode kreme, masti, pjene, otopine, sirupi, suspenzije, losioni i supozitoriji. Prema potrebama na pojedinim tržištima, proizvode se različiti oblici i pakiranja proizvoda.

Potvrda je to da je politika Belupa od uvijek bila usmjerena k novim tehnologijama, povećanju konkurentnosti, razvoju novih proizvoda, otvaranju novih tržišta, i u receptnom i u bezreceptnom portfelju.

AUTOIMUNE BOLESTI SU KRONIČNE I DUGOTRAJNE BOLESTI TE IH VEĆINA ZAHTIJEVA STALNO UZIMANJE LIJEKOVA

Kada imunološki sustav “pogriješi”

AUTOIMUNE BOLESTI REZULTAT SU INTERAKCIJE NASLJEDNIH I OKOLIŠNIH ČIMBENIKA, SKLONOST OBOLIJEVANJU JE NASLJEDNA, A VANJSKI FAKTORI POTIČU NASTANKA **BOLESTI**

Piše: Mirjana Žagar-Petrović, dr. med.

Zdravi tjelesni obrambeni sustav štiti tijelo od bolesti i infekcija. Kada tjelesni obrambeni sustav ne može utvrditi razliku između vlastitih stanica i stranih stanica (tvari, virus, bakterija) te, umjesto da štiti tijelo od stranih tvari, pogreškom stvara protutijela (autoprotutijela) koja napadaju i razaraju vlastite stanice i organe te nastaju autoimune bolesti.

Kako mogu biti zahvaćeni svi organi i tkiva u organizmu, simptomi bolesti su raznoliki, variraju od osobe do osobe, obično se razvijaju postupno i bez jasnog uzroka. Smatra se da je više od 80 bolesti autoimunog porijekla, mogu se javiti u bilo kojoj životnoj dobi, no najčešće se javljaju neposrednog nakon puberteta ili u kasnijoj životnoj dobi. Procjenjuje se da danas od njih boluje 5 – 8 % svjetske populacije te su 75 % oboljelih žene. Neke autoimune bolesti češće se javljaju u mlađoj životnoj dobi, poput šećerne bolesti tip I, sistemskog eritematoznog lupusa, dok su sklerodermija i pemfigus vulgaris češći kod odraslih. Neke se autoimune bolesti javljaju češće, poput reumatoidnog artritisa, Hashimotovog tiroiditisa (upala štitnjače), Chronove bolesti, ulceroznog kolitisa, multiple skleroze i šećerne bolesti tip I.

ZA AUTOIMUNE BOLESTI NEMA SPECIFIČNOG LIJEKA TE SE NE MOGU IZLIJEČITI, ALI SE POSTOJEĆOM TERAPIJOM MOŽE SMANJITI UPALA I POBOLJŠATI KVALITETA ŽIVOTA SMANJENJEM BOLOVA I **INVALIDNOSTI**

Zašto tjelesni obrambeni sustav napada tijelo?

Danas se za većinu navedenih bolesti ne zna što je točan uzrok nastanka, ali je sigurno da postoji genetska predispozicija. Okolišni čimbenici poput kemijskog zagađenja okoliša, pretjerana upotreba lijekova, izloženost stresu, loša prehrana, pretjerana tjelesna težina, pušenje, sjedilački način života i premalo kretanja mogu biti potencijalni “pokretači” autoimune reakcije i pojave autoimunih bolesti. Dok s jedne strane neki virusi i bakterije mogu biti “okidači” za nastanak autoimunih bolesti, poboljšanje higijenskog standarda i smanjena izloženost različitim mikroorganizmima može dovesti do toga da se stanice tjelesnog obrambenog sustava aktiviraju na pogrešan način te napadaju zdrave vlastite stanice uzrokujući upalne procese i oštećenja pojedinih tkiva i organa, poput kože, zglobova, srca, pluća, bubrega i mozga.

Autoimune bolesti i stres

Islandski znanstvenici prikupili su i analizirali podatke 1,1 milijun stanovnika i utvrdili kako je izloženost traumama i intenzivan stres povezan s prosječno 36% većim rizikom za 41 autoimunu bolest, prvenstveno psorijazu, reumatoidni artritis, celijakiju i Chronovu bolest. No kod nekih autoimunih bolesti geni su ključni za razvoj tih bolesti što dokazuje istraživanje genoma. Aktivnost, odnosno neaktivnost određenih gena, češće javljanje autoimunih bolesti unutar obitelji i češća pojava autoprotutijela kod rođaka oboljelih potvrđuju nasljednu sklonost za te bolesti.

Ukratko, autoimune bolesti rezultat su interakcije nasljednih i okolišnih čimbenika, sklonost obolijevanju je nasljedna, a vanjski faktori potiču nastanka bolesti.

Simptomi autoimunih bolesti

Unatoč različitim vrstama autoimunih bolesti mnoge od njih imaju slične simptome.

Najčešći simptomi su:

- umor,
- bolovi u zglobovima i otjecanje zglobova,
- povišena temperatura,
- osip po koži,
- gubitak tjelesne težine,
- bolovi i slabost u mišićima,
- bolovi u trbuhu i problemi s probavom.

Simptomi bolesti su različiti i variraju od osobe do osobe, a posljedica su toga što autoimuna bolest može zahvatiti svako tkivo i organ u tijelu, od mišića, zglobova, kože, probavnog trakta, krvnih žila, živaca, endokrinih žlijezda, bubrega, pluća, pa i spontane pobačaje i prijevremene porođaje u trudnoći (antifosfolipidni sindrom).

Organ specifične i sustavne autoimune bolesti

Ovisno o tome napadaju li jedan ili više organa dijele se na organ specifične i organ nespecifične autoimune bolesti. Kod organa specifičnih bolesti tjelesni obrambeni sustav napada samo jedan organ (npr. jetru, štitnjaču, gušteraču) i simptomi bolesti vezani su samo za taj organ.

Najpoznatiji primjer organ specifičnih autoimunih bolesti je Hashimotov tiroiditis i šećerna bolest tip I. Hashimotov tiroiditis je autoimuna bolest štitnjače koja se najčešće javlja kod žena srednje životne dobi, a uzrokovana je stvaranjem autoprotutijela na tireoidne stanice i proteine štitne žlijezde – tireoglobulin (anti-Tg) i tiroidnu peroksidazu (anti-TPO). Vezanjem autoprotutijela na te proteine dolazi do smanjenja proizvodnje hormona štitnjače (hipotireoze). Šećerna bolest tip I je autoimuna bolest

kod koje stvorena autoprotutijela napadaju i uništavaju stanice gušterače, posljedično se smanjuje broj beta stanica gušterače, smanjuje se proizvodnja inzulina zbog čega je razina glukoze u krvi stalno visoka. Šećerna bolest tip I najčešća je kod djece i mladih odraslih osoba na području Europe i Sjeverne Amerike. Oboljele osobe moraju doživotno uzimati inzulin.

Kod organa nespecifičnih ili sustavnih autoimunih bolesti tjelesni obrambeni sustav napada više organa i tkiva, stoga oštećenja tkiva nisu lokalizirana nego su proširena po cijelom tijelu. Najpoznatiji primjer sustavne autoimune bolesti je sistemski eritematozni lupus (SLE) koji pogađa različite organske sustave, a većinom obolijevaju žene (90%).

Dijagnoza autoimunih bolesti

Kako su simptomi nespecifični i često se preklapaju teško ih je dijagnosticirati. Jedan od najvažnijih testova koji upućuje na autoimunu bolest je test antinuklearnih antitijela (ANA). Pozitivan test pokazuje na autoimunu bolest, ali ne određuje o kojoj se točno autoimunoj bolesti radi. Uz simptome, kliničku sliku i fizikalni pregled za dijagnozu koriste se specifični testovi za dokazivanje autoprotutijela koja pokazuju o kojoj se autoimunoj bolesti radi.

Liječenje autoimunih bolesti

Specifičnog lijeka nema te se autoimune bolesti ne mogu izliječiti, ali se postojećom terapijom može kontrolirati preaktivan tjelesni obrambeni sustav, smanjiti upala, poboljšati kvaliteta života smanjenjem bolova i invalidnosti. Autoimune bolesti su kronične i dugotrajne bolesti te ih većina zahtijeva stalno uzimanje lijekova.

Lijekovi koji se koriste u liječenju su:

- nesteroidni protuupalni lijekovi, poput ibuprofena (Neofen, Ibuprofen), naprokse- na, ketoprofena (Knavon) itd.,
- lijekovi za suzbijanje imunološkog sustava
- kortikosteroidi i kod težih oblika bolesti male doze citostatika koji djeluju imunosupresivno, te
- biološki tzv. pametni lijekovi koji koče ili pospješuju pojedine čimbenike tjelesnog obrambenog sustava (adalimumab, omalizumab).

Autoimune bolesti zahtijevaju redovito praćenje i pravilno doziranje lijekova kako bi se bolest držala pod kontrolom i izbjegle nepoželjne nuspojave lijekova i komplikacije u vidu opasnih infekcija zbog "oslabljenog" tjelesnog obrambenog sustava.

ORALNO ZDRAVLJE BITAN JE DIO OP

Kako ublažiti u

Piše: Tatjana Vucelić, mr. pharm.

Uloga sluznice usne šupljine je zaštititi organe usne šupljine omogućavajući apsorpciju i resorpciju tvari, sprječavajući nefiziološku izmjenu tvari i stimulirajući izlučivanja štetnih tvari iz organizma. Oralno zdravlje je bitan dio općeg zdravlja i ima primarno značenje za funkcioniranje i kvalitetu života. Dobra higijena usta i zuba utiče na prevenciju mnogih oboljenja koja često nisu vezana samo uz usnu šupljinu. Očuvanje i unaprjeđenje oralnog zdravlja bitan su preduvjet za prevenciju nastanka oboljenja. Ta međusobna veza znači da loše zdravlje usne šupljine utiče na cjelokupni organizam, ali i obratno. Njeno temeljito provođenje trebala bi biti stvar svakodnevice i rutine. Osim karijesa, kao najučestalije infektivne bolesti kod čovjeka, bolesti organa usne šupljine su: grlobolja, laringitis (upala grkljana), stomatitis, gingivitis i parodontitis (oboje upalna stanja parodontata – potpornog zubnog tkiva) te različite bolesti oralne sluznice u koje se između ostalih ubrajaju granulom, protetski palatitis, oralna kandidijaza, oralni herpes, kao i afte.

Upalne bolesti ždrijela

Upala ždrijela obično se manifestira bolom i peckanjem u grlu, grloboljom, otežanim gutanjem, kašljem, a ponekad i povišenom temperaturom. Faringitis je upala ždrijela (farinksa) obično uzrokovana virusom, ali često i bakterijama. Faringitis se može pojaviti pri virusnim infekcijama kao što su obična prehlada, influenza (gripa) i infektivna mononukleoza te pri bakterijskim infekcijama kao što su streptokokne infekcije. Simptomi koji uključuju bolno ždrijelo i bol pri gutanju slični su kod virusnog i bakterijskog faringitisa. U oba može sluznica, koja prekriva ždrijelo, biti lagano ili teško upaljena i može biti pokrivena bjelkastom membranom ili gnojnim iscjetkom. I za virusni i bakterijski faringitis tipični su povišena temperatura, povećani limfni čvorovi u vratu i visoki broj bijelih krvnih stanica (leukocitoza), ali mogu biti izraženiji kod bakterijskog oblika. Laringitis je upala grkljana (larinksa). Najčešći uzrok je virusna infekcija gornjih dišnih putova, kao što je obična prehlada. Obično je najprimjetljiviji simptom neprirodna promjena glasa, kao što je promuklost ili čak ostajanje bez glasa. U ždrijelu se može osjetiti škakljanje ili hrapavost, a osoba ima

Upalna i bolna stanja u ustima i ždrijelu?

OČUVANJE I UNAPRJEĐENJE ORALNOG ZDRAVLJA BITAN SU PREDUVJET ZA PREVENCIJU NASTANKA OBOLJENJA

stalno potrebu pročistiti ždrijelo. Simptomi su različiti ovisno o težini upale. Pri teškim infekcijama može doći do povišene temperature, općeg osjećaja bolesti (slabost), poteškoće pri gutanju i grlobolje. Nateknuće (edem) grkljana može otežati disanje.

Stomatitis i gingivitis

Upala sluznice usta (stomatitis) kao samostalno oboljenje nastaje zbog direktnog nadražaja koji djeluje na sluznicu. Najčešći uzročnici su virusi, ali mogu biti i bakterije i gljivice. Osim infekcije kao glavnog uzroka nastanka, faktori nastanka stomatitisa mogu biti kemijske, mehaničke i termičke prirode koji oštećuju zaštitni površinski sloj sluznice usta i pogoduju nastanku te bolesti. Bolesti koje smanjuju otpornost organizma, naročito uz slabu higijenu usta, također doprinose nastanku stomatitisa. Stomatitis je bolest koja zahvata cijelu sluznicu usta, pa i zubnog mesa. Javlja se intenzivno crvenilo, sluznica je otečena, jezik je obložen, a usne nešto uvećane. Desni su upaljene, a dijelovi desni između zuba su uvećani i krvare na najmanji dodir. Prisutno je pojačano lučenje pljuvačke i neugodan zadah iz usta. Bolesnici imaju osjećaj truleži u ustima ili da su im usta gorka. Regionalni limfni čvorovi su uvećani i bolni na dodir. Temperatura je neznatno povećana, apetit je slab, a bolovi se pojačavaju tijekom jela ili govora. Gingivitis nastaje tako što se proteini iz hrane zalijepe za zubno meso ili površinu zuba, gdje se počinju razvijati bakterije. U prva 24 sata broj bakterija u ustima naraste na više od 4 milijuna po jednom milimetru zuba ili zubnog mesa te se svakim

danom udvostručuje. Tu vrstu gingivitisa ima oko 95 % stanovništva i relativno lako se liječi. Simptomi gingivitisa su uglavnom crvenilo, naticanje i krvarenje tkiva desni, osobito tijekom pranja zuba ili čišćenja koncem ili prilikom ugriza u nešto tvrdo, kao npr. jabuku. Gingivitis je izlječiv u ranoj fazi, stoga je važno razgovarati sa stomatologom i razumjeti simptome, prije nego što se razvije u druge probleme. Glavni problem nastaje ako se upala zanemaruje, jer se najčešće razvije u teži, nekrotični ulcerozni gingivitis. Bakterijski otrovi izazivaju mikroskopske ulceracije na rubu zubnog mesa koje se inficira i otekle. Oticanjem ruba zubnog mesa stvara se između desni i zuba parodontni džep. Neliječeni gingivitis lako može prijeći u parodontitis koji se primarno manifestira gubitkom epitelnog pričvrstka i alveolarne kosti. Simptomi su krvarenje desni, duboki parodontni i/ili koštani džepovi te pomičnost zuba.

Aftozni ulkusi i traumatski ulkusi

Ulkus sluznice usne šupljine je pucanje obloge sluznice usta čime se izlaže osjetljivo tkivo ispod sluznice. Dvije najčešće vrste jesu aftozni ulkusi, koji se obično javljaju kad ste pod stresom, iscrpljeni ili bolesni, te traumatski ulkusi koji su posljedica ozljede usne sluznice, npr. četkicom za zube, hrapavim zubalom, vrućom hranom ili ugrizom usta ili jezika. Neki su ulkusi posljedica infekcije; takav je npr. slučaj kod bolesti herpes simplex, kod koje mjehurići u ustima postepeno prelaze u ulkuse. Vrlo učestala stanja koja se očituju promjenama na sluznici usta zbog nošenja zubnih proteza jesu upala nepca te ulkusi zbog pritiska pro-

teza na meka tkiva. Javlja se ulkus zbog pritiska na sluznici grebena ispod proteze, češće ispod donje proteze. Razlog za tu pojavu je u početku ako proteza nije dobro napravljena ili nakon nekoliko godina zbog razgradnje kostiju ispod proteze kada ona više ne odgovara. Na sluznici se vidi bolan ulkus i pacijent ne može nositi proteze, jesti i dr.

Granulom zuba

Granulom zuba je upala tkiva u korijenu zuba, mali gnojni čvor, odnosno cista, promjera 5 do 8 mm. Ta bakterijska infekcija nastaje kada kroz razorenu caklinu zuba dopru bakterije, najprije u zubnu kost, a zatim u meko, živčano tkivo zuba. Oku je vidljiv kada se na zubu formira kvržica u obliku "vrećice" ispunjene gnojem. Liječenje upale zubnog mesa mora započeti posjetom stručnjaku, odnosno stomatologu. Rani simptomi upale zubnog mesa mogu se liječiti i pripravcima s protuupalnim djelovanjem. Glavni cilj ovakvog liječenja je smanjiti broj bakterija koji uzrokuju upalu i smiriti zubno meso.

Pripravci koji sadrže benzidaminklorid vrlo su korisni u svim opisanim stanjima, jer ben-zidamin ima protuupalno i antibakterijsko djelovanje te smanjuje otekline, krvarenja i bolna stanja desni, kao i upale sluznice ždrijela. Kada se samo jedan od faktora u usnoj šupljini promijeni, dolazi do nesklada koji se manifestira pojavom oralnih simptoma i oralnih bolesti koje mogu ugroziti svakodnevne životne funkcije i navike čovjeka. Važno je da na vrijeme reagiramo i primijenimo odgovarajuće pripravke koji pomažu ublažiti i sanirati navedene tegobe.

Zaustavite herpes prije nego ga svi primijete!

NAJUČINKOVITIJE I CILJANO LIJEČENJE JE PRIMJENA KREME, ODNOSNO MASTI KOJA SADRŽI **ACIKLOVIR**

Piše: Tatjana Vucelić, mr. pharm.

Rijetki su oni koji se nikada nisu susreli s neugodnom i učestalom infekcijom herpes virusom koja je karakterizirana simptomima poput peckanja, svrbeža, žarenja te neestetskih prozirnih mjehurića koji pucajući ostavljaju ranice na koži. Dva su tipa virusa koja mogu uzrokovati herpes. Virusna infekcija uzrokovana Herpes simplex virusom, koji se pojavljuje kao Herpes simplex virus tipa 1, uzrokuje pojavu herpesa na usnicama (Herpes labialis) i herpesa na nosu ili obrazima (Herpes facialis), dok Herpes simplex virus tipa 2 uglavnom izaziva herpes genitalnog područja (Herpes genitalis).

Dok se HSV-1 prenosi slinom (poljupcima), zaraženom hranom i pićem, kašljanjem i kihanjem, a primarna HSV-1-infekcija se obično događa tijekom djetinjstva, Herpes simplex-virus tip 2 (HSV-2) prenosi se spolnim kontaktom. Obje vrste virusa vrlo su zarazne

i prvi se simptomi javljaju 1 do 2 tjedna nakon kontakta sa zaraženom osobom. Danas se zna da HSV-1 također može uzrokovati genitalne oblike herpesne bolesti. Smatra se da snažan imunološki sustav uspješno drži virus pod kontrolom, no slabljenjem imunitea zbog brojnih čimbenika (primjerice stresa, bolesti ili nepravilne prehrane) virus se aktivira izazivajući neugodne simptome na koži. Također, razlozi koji ga aktiviraju mogu biti umor, menstruacija, izloženost jakom UV zračenju, kao i općom imunosupresijom uzrokovanom npr. nekim lijekovima. U tim situacijama aktivirani virus putuje iz neuralnoga ganglija do kože i sluznice, gdje zahvaća gornje slojeve kože, razmnožava se i uzrokuje tipične simptome. Važno je znati da herpesom zaražena osoba uopće ne mora imati simptome bolesti, ali može u slini i drugim tjelesnim tekućinama nositi mnoštvo virusa i bez klinički vidljivih simptoma zaraziti neza-

ražene osobe s kojima dolazi u bliski kontakt kože i sluznica. Ovaj virus je vrlo rasprostranjen i kada jednom uspije prodrijeti u stanice epitela kroz oštećenja na koži ili sluznici, on putuje osjetilnim živcima do neuralnih ganglija, gdje ostaje doživotno. Stoga može doći do ponavljanja aktivne infekcije.

Simptomi herpes labialis

Početni znaci izbijanja herpesa, osobito na donjoj usni, su osjećaj peckanja i svrbeža uz pojavu crvenila i otoka te brzo izbijanje tipičnih mjehurića koji se grupiraju u grozdaste tvorbe. U sredini mjehurića nakuplja se tekućina koja je vrlo zarazna i pravi je koncentrat virusa. Izvor zaraze može biti i osoba nosilac virusa bez manifestnih znakova herpesa. Nakon 5 – 7 dana mjehurići pucaju, suše se i na njihovom mjestu se stvaraju žućkasto-smeđe kraste. U toj fazi bolest nije više zarazna. Kako biste spriječili širenje virusa, pokušajte ne dirati zahvaćena područja rukama. Budite oprezni pri upotrebi kozmetičkih proizvoda u tom razdoblju, jer virusi su sposobni kratko vrijeme preživjeti na njima. Nadalje, tijekom akutne faze infekcije važno je izbjeći ljubljenje i grljenje. Ne zaboravite da se herpes lako prenosi dodirima s posuđem, priborom za jelo i ručnicima. Zbog toga bi zaražena osoba trebala koristiti samo vlastite predmete i ne dijeliti ih s drugima.

Liječenje

Najučinkovitije i jedino ciljano liječenje je primjena kreme, odnosno masti koja sadrži aciklovir te pravovremenom primjenom sprečava nastanak promjena na koži (estetski problemi, neugoda, bol) i skraćuje ukupno trajanje infekcije. Terapiju je potrebno započeti kod prvog znaka izbijanja kožnih lezija (žarenje, peckanje, svrbež). Odmahajte se, ako je potrebno, koristite lijekove protiv povišene temperature i boli, mjehuriće nemojte stiskati niti grebsti, izbjegavajte ljubljenje i dodirivanje, dobro operite ruke prije kontakta s drugom osobom. Kad imate herpes, izbjegavajte dodir s novorođenčadi, kao i s osobama koje imaju oslabljeni imunološki sustav (osobe koje uzimaju citostatike ili lijekove za transplantaciju) jer virus može značajno ugroziti njihov život. Prevenciju je teško provoditi, no izbjegavanje direktnog kontakta s otvorenom lezijom smanjit će rizik od infekcije. Kako biste zaštitili tijelo od daljnjeg izbijanja herpesa, važno je ojačati imunološki sustav.

PROMO

HERPLEX 50 mg/g krema

HERPLEX krema je antivirusni lijek farmakoterapijskoj skupini: Antibiotici i kemo-terapeutici – dermatici; antiviroci (ATK oznaka: Do6BB03), a namijenjen je za lokalnu primjenu na koži. HERPLEX krema sadrži aciklovir kao djelatnu tvar, a primjenjuje se za liječenje "groznice" (herpes labialis) uzrokovane Herpes simplex virusom, koja se najčešće pojavljuje na usnicama i koži oko usta i nosa.

Sastav: Jedan gram HERPLEX kreme sadrži 50 mg aciklovira.

Farmakološka svojstva

Farmakodinamička svojstva

Aciklovir je antivirusni lijek koji snažno djeluje in vitro na virus Herpes simplex tipa 1 i tipa 2 te na virus Varicella zoster. Mehanizam djelovanja aciklovira temelji se na inhibiciji sinteze DNK. Enzim timidin-kinaza, inducirana virusom, olakšava ulazak aciklovira u stanicu i njegovu intracelularnu fosforilaciju. Aciklovir monofosfat prelazi u trifosfat, koji onda selektivno i ireverzibilno

inhibira virusnu DNK-polimerazu, a time i sintezu DNK. Osim toga, aciklovir trifosfat ugrađuje se u DNK virusa pa i na taj način onemogućuje adekvatnu sintezu DNK virusa, a samim time i njihovu replikaciju.

Primjena u odraslih i u djece

Važno je započeti liječenje što prije, pri pojavi prvih simptoma (bockanje, svrbež, pečenje). Liječenje se može započeti i u kasnijoj fazi infekcije (kad nastanu mjehurići). HERPLEX krema se nanosi na oboljelo područje 5 puta na dan u razmacima od otprilike 4 sata, izostavljajući primjenu tijekom noći. Liječenje treba trajati najmanje 4 dana. Ako nakon 4 dana ne dođe do potpunog nestanka promjena na koži, liječenje se može nastaviti tijekom idućih 6 dana (sveukupno 10 dana od početka terapije). Ne ublaže li se tegobe nakon 10 dana primjene kreme ili se pojave novi simptomi, potrebno je potražiti savjet ljekarnika ili liječnika. HERPLEX krema je namijenjena za lokalnu primjenu na koži.

HERPLEX krema izdaje se bez recepta, u ljekarni i specijaliziranim prodavaonicama za promet na malo lijekovima, a dolazi u pakiranju od 2 g kreme u aluminijskoj tubi s plastičnim zatvaračem, u kutiji.

Prije uporabe pažljivo pročitajte uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svojeg liječnika ili ljekarnika.

DOSTUPNOST PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Za **Belupo** piše:
Ivana Rimac Lesički
Večernji list

Zakonom urediti rad, status i položaj liječnika

S JEDNE STRANE JE RIJEČ O KONAČNO ZAVRŠENIM PREGOVORIMA I VIJESTI DA SE U OVOM JAVNOM SEGMENTU POVISUJE PLAĆA, A S DRUGE STRANE, PAK, O KOMPROMISU KOJIM NITKO NIJE **ZADOVOLJAN**

U ukupnom iznosu od 400 milijuna kuna dogovoreno je povećanje plaće svim zaposlenima u zdravstvenom sustavu i zdravstvenom osiguranju od tri posto u ime uvjeta rada te četiri posto na odgovornost za zdravstvene i nezdravstvene radnike koji rade na dijagnostici i sudjeluju u liječenju.

Takav dogovor Vlade i zdravstvenih sindikata konačno je "pao" na petak 13. nakon više od godinu dana što pregovaranja što dramatičnih prevrata, odgoda i u konačnici prosvjednih akcija ispred hrvatskih bolnica. U javnosti je cijela priča završila pod jednostavnim nazivom kako "u zdravstvu plaće idu sedam posto gore" no u praksi će to za zaposlenike javnog zdravstvenog sustava značiti povišicu od stotinjak kuna naviše, ovisno o radnom mjestu i ostalim uvjetima. Pojednostavljeno, s jedne strane je riječ o konačno završenim pregovorima i vijesti da se u ovom javnom segmentu povisuje plaća, a s druge strane pak riječ je o kompromisu kojim nitko nije zadovoljan.

Sindikati su u startu tražili zapravo pet puta više negoli je dogovoreno, liječnici nisu mogli ni sudjelovati u pregovorima, a Vlada je na kraju potpisala isto ono što je 31. srpnja odbila prihvatiti. Tada je, naime, postignut upravo ovakav dogovor koji je i parafiran, ali koji nije prošao na Vladi. Danas se to tumači kao manevar kupovine vremena jer se na tako neočekivani scenarij sindikati nisu mogli pripremiti u smislu da organiziraju štrajk. Ali se tada počelo javno i otvoreno govoriti i toj sindikalnoj akciji, a s početkom nastavka pregovora u jesen krenulo se s akcijom simboličkog naziva "pet do 12" kada su se ispred nekoliko hrvatskih bolnica okupljali njihovi zaposlenici kao iskaz revolta spram dugotrajnog pregovaranja i Vladina srpanjskog odbijanja. Cijela je priča konačno završila 13. rujna, ali su svi protekli mjeseci i opisane okolnosti u putanju izbacile

niz drugih tema. Jedna od njih je svakako izostanak liječnika u sindikalnom pregovaranju čemu se donekle doskočilo jedinom zakonitom mogućnosti, a to je da je Hrvatski liječnički sindikat u proteklm pregovorima sudjelovao u statusu svojevrsnog promatrača.

No činjenica kako liječnici nisu reprezentativni sindikat ostala je jednaka kao i što je ponovno aktualna tema najavljena zakonska izmjena koja se ipak nije dogodila.

la. U tom kontekstu liječnici su, da tako kažemo, preuzeli stvar u svoje ruke te traže zakonske izmjene i štoviše poseban zakon o svojim plaćama po uzoru na takvo zakonsko rješenje o plaćama sudaca. Zahtjev je to koji su službeno stavili i u Rujansku izjavu o hrvatskom liječništvu i sustavu zdravstva čiji su potpisnici Hrvatski liječnički sindikat, Hrvatski liječnički zbor i Hrvatska liječnička komora. U navedenoj Izjavi, među ostalim, stoji da te tri krovne liječničke asocijacije pozivaju hrvatsku Vladu da, u dijalogu s predstavnicima liječničke struke, žurno prione rješavanju problema liječništva i s tim usko povezanim nastavkom pružanja kvalitetne i dostupne zdravstvene skrbi pučanstvu te stvaranju zakonodavnog okvira koji će to omogućiti.

"HLK, HLS i HLZ traže od Vlade Republike Hrvatske da odmah započne proces izrade i donošenja zakona o plaćama liječnika ili strukovnog kolektivnog ugovora za liječnike, podsjećajući da bez liječnika, kao nositelja zdravstvene djelatnosti, nema niti zdravstvenog sustava. Jedino donošenje posebnog zakona ili strukovnog kolektivnog ugovora, koji će uređivati rad, status i položaj liječnika i u čijoj izradi će sudjelovati i/ili pregovarati isključivo legitimni predstavnici liječnika, bit će stvaran pokazatelj ozbiljnosti namjere Vlade da zadrži liječnike u Hrvatskoj i sačuva hrvatski zdravstveni sustav, na dobrobit pacijenata i svih hrvatskih građana", stoji u Rujanskoj izjavi.

Osim ovog zahtjeva liječnika, pregovori i njihove okolnosti, aktualizirale su i nedovršenim ostavile i temu prekovremenih sati, njihova obračuna te niza tužbi. Sve su to pitanja koja su i dalje ostala na stolu i razlozi zbog kojih iz pregovora s povišicom kao rezultatom nitko nije izašao u potpunosti zadovoljan.

DR. IVO BELAN

EKCEM JE UPALNA, NEINFEKTIVNA KOŽNA REAKCIJA KOJA JE REZULTAT ALERGIČNE REAKCIJE KOŽE KOD NEKIH OSOBA

Ekcem – najčešća kožna bolest

NE NASLJEĐUJE SE EKCEM, NEGO SAMO SKLONOST ALERGIJSKOM NAČINU REAGIRANJA KOŽE

Ekcem je najčešća kožna bolest. Zauzima ljude obaju spolova, u bilo kojoj dobi. To je upalna, neinfektivna kožna reakcija koja je rezultat alergijske reakcije kože kod nekih osoba. Ta preosjetljivost postoji na inače neutralne tvari ili podražaje, na koje većina ljudi ne reagira bilo kakvim kožnim promjenama. Tvari, tj. vanjski faktori koji izazivaju ekcematozne promjene na koži, zovu se alergeni ili ekcematogeni. Svaki čovjek koji dođe u kontakt s ekcematogenom ne oboli od ekcema. Oboli samo onaj koji je obično nasljedno predisponiran da lako dobije ekcem. Dakle, ne nasljeđuje se ekcem, nego samo sklonost alergijskom načinu reagiranja kože. Tako dijete roditelja koji boluju od bronhalne astme može dobiti ekcem u najranijoj životnoj dobi.

Razne tvari mogu izazvati ekcem

Vanjski faktori koji izazivaju profesionalne ekceme u suvremenoj su industriji, zanatstvu i u drugim profesijama vrlo brojni. U pravilu svaka tvar može imati ekcematogeno svojstvo. Spomenut ćemo samo neke: npr., cement kod zidara, terpentini i lak kod ličilaca, tekućina za fiksiranje kod fotografa, razni lijekovi kod medicinskog osoblja, deterdženti kod domaćica, kozmetička sredstva (boja za kosu, lak za nokte, šamponi, šminka) kod frizera i kozmetičara, sintetičko rublje, umjetna gnojiva kod poljoprivrednika itd. U industrijski razvijenim zemljama mogućnost kontakta s raznim alergenima je češća i neposrednija, osobito ako je slaba tehnička zaštita na radu.

Po izgledu, ekcem može imati akutni i kronični oblik. U akutnom obliku promjene na koži prolaze kroz nekoliko faza: crvenilo, zatim pojava prištića i mjehurića. Pucaanjem mjehurića koža vlaži, a sušenjem na-

staju kraste i ljuštenje. Kod kroničnog oblika prevladavaju kraste i ljuskavost. Koža je zadebljana i hrapava. Valja istaknuti da se ekcem ne mora smjestiti samo na mjestima kontakata s uzročnikom, nego se može proširiti i na ostale dijelove kože. Najčešća lokalizacija ekcema je na rukama ili licu, gdje uzročni faktor dođe izravno ili bude donijet prstima. Ekcem može trajati mjesecima, godinama, a i čitav život.

Liječenje je u prvom redu uzročno

Za liječenje ekcema ima niz lijekova (masti i kreme), koji služe smirivanju upalne kožne reakcije. Međutim, liječenje mora biti ponajprije uzročno, tj. mora se ukloniti uzročni faktor ili, ako to nije moguće, provesti planski i metodički higijensko-tehničke zaštitne mjere. Nekada uklanjanje pacijenata iz takve okoline, tj. promjena zvanja, može biti jedina efikasna mjera. Od općih higijensko-tehničkih i individualnih zaštitnih

mjera dolaze u obzir zaštitna odijela, pregače, rukavice (kada se rukuje s deterdžentima, sapunima, otapalima, kod poslova u domaćinstvu i povrtlarskih radova itd.), mijenjanje radnog odijela itd. Rukavice treba nositi kad pušu hladni vjetrovi, valja osobito obratiti pažnju na to da se ruke dobro obrišu nakon pranja. Kod već prisutnog ekcema trebalo bi izbjegavati čak i sapun i vodu, a čistiti kožu slanom vodom (žlica soli na pola litre vode) ili uljem. Ponekad emocionalna napetost, brige i stresovi pogoršavaju ekcem. Primjena desenzibilizacije, tj. metode kojom želimo smanjiti osjetljivost kože na određene nokse (uzročnike) pokazala se samo u nekim slučajevima uspješna.

Profesionalne kožne bolesti čine 50 do 70 posto svih profesionalnih oboljenja, a od tih kožnih bolesti, profesionalni ekcem je najčešći.

Što lijekovi mogu učiniti našem okolišu?

BELUPO VEĆ NIZ GODINA PROVODI BROJNE AKTIVNOSTI I MJERE KOJIMA JE CILJ SPRJEČAVANJE OPASNOSTI ZA OKOLIŠ TE SPRJEČAVANJE NASTANKA ŠTETA I ONEČIŠĆAVANJE OKOLIŠA

Piše: dr. Ivo Belan

Nikada prije nije toliko ljudi počelo shvaćati važnost našega planeta. Zagađenje prirode jedno je od najozbiljnijih prijetnji zdravlju ljudske populacije. Uz sve diskusije o fosilnim gorivima i zagađenjima povezanih s masovnom proizvodnjom, nema usredotočenosti na ona manje opsežna pitanja, a koja su isto toliko značajna kao i ona koja očitije zagađuju planet. Lijekovi, i legalni i ilegalni, savršeni su primjer toga. Malo je ljudi koji razmišljaju o utjecaju proizvodnje lijekova na okoliš i rizicima koje mogu izazvati.

Više od 100.000 tona farmaceutskih proizvoda konzumira se globalno godišnje, a 24 posto od toga u Europi. Tijekom proizvodnje, primjene i odlaganja, aktivne tvari, kao i drugi kemijski spojevi, otpuštaju se u okoliš. Vjerojatno se može reći da danas nema zemlje koja ne proizvodi (u različitom obujmu) nešto što nije farmaceutskog karaktera; posebno antibiotika i drugih generičkih lijekova. Kina proizvodi 80 do 90 posto aktivnih tvari, a Indija vodi u proizvodnji gotovih proizvoda. Poznati su brojni skandali zagađenja velikih razmjera na mjestima proizvodnje antibiotika, i u Kini i u Indiji, koji su rezultirali širenjem bakterija otpornih na lijekove. Vjerojatno je bilo slučajeva i zagađene vode koja izlazi iz proizvodnih pogona i u Europskoj uniji i u drugim dijelovima svijeta.

Kokain i opium, dva su proizvoda koja povremeno rezultiraju vrlo ozbiljnim oštećenjima okoliša. Većina proizvodnje kokaina je u Južnoj Americi i upravo je to područje najdelikatnijih ekosustava u svijetu. Ti ekosustavi, kao što su velike prašume, pružaju životni prostor ugroženim vrstama o kojima ovisi naše preživljavanje. Određeni kukci, pronađeni samo u južnoameričkim prašumama, često se koriste u proizvodnji lijekova za liječenje ozbiljnih oboljenja.

Namjerna i nenamjerna uništenja šuma (npr. sadašnji požari u Amazoniji), likvidiraju domove tih važnih životinja i uništavaju stabla koja čuvaju zrak planeta slobodnim od zagađenja.

Velike količine aktivnih farmaceutskih tvari

otpuštaju se u okoliš konzumiranjem ljudskih i veterinarskih lijekova, budući da se 30 do 90 posto oralno uzetih lijekova izlučuje urinom. Jedna globalna studija pokazala je da je više od 600 različitih aktivnih tvari detektiranih u okolišu bilo na razinama značajno rizičnim za okolinu. Lijekovi su bili utvrđeni i u vodi za piće, otpadnim vodama, kanalizaciji i zemlji.

3000 aktivnih tvari marketiraju se u EU-u kao lijekovi u humanoj i veterinarskoj medicini. Premda je utjecaj količine tih tvari na okolinu nepoznat, za neke od njih zna se da perzistiraju i akumuliraju u okolišu. Primjeri ekotoksikoloških učinaka tih farmaceutskih aktivnih tvari uključuju oštećenje reprodukcije riba koje dođu u kontakt s tim tvarima, kao i učinke različitih antibiotika na bakterije i alge u okolišu. Prisutnost antibiotika u okolišu pridonosi razvoju otpornosti bakterija na antibiotike, jednoj od glavnih prijetnji ljudskom zdravlju danas. Cijena te rezistencije bakterija, kada se uzmu u obzir izgubljeni životi pacijenata, trajanje obolijevanja, troškovi zdravstvene skrbi i gubitaka u industrijskoj proizvodnji, daleko je veća nego što današnje statistike sugeriraju (25.000 smrtnih slučajeva u 2007. godini, s projekcijama procjene od 15-ostrukog povećanja obolijevanja u Europi, uzrokovanih rezistentnim bakterijama, na 390.000 smrti do 2050. godine).

Usprkos velike zabrinutosti oko opasnosti koje mogu izazvati lijekovi i njihov ulazak u okoliš, začuđujuće je da taj problem još uvijek nisu dovoljno regulirale strukture vlasti koje brinu o zdravlju. Utjecaj takvih lijekova podcjenjivan je tijekom brojnih godina, a to pitanje zahtijeva isto toliku pažnju,

kao i, primjerice, pesticidi, biocidi i druge industrijske kemikalije za koje je poznato da imaju utjecaj na okoliš i ljudsko zdravlje. Premda lijekovi mogu zalutati u okoliš na različite načine, ipak u 85 do 90 posto slučajeva odnosi se na pacijentovu primjenu lijeka. Proizvodnja lijekova može biti također odgovorna, kao i odlaganje lijekova na neodgovoran, nedopušten način.

Činjenica je da neki lijekovi mogu biti primijenjeni na načine za koje nisu bili originalno namijenjeni ili budu smješteni na neočekivanim lokacijama pa onda bilo koji naknadni utjecaj na okoliš može biti nepredvidiv i za koji farmaceutske kompanije, mora se priznati, ne mogu biti odgovorne.

Europska komisija izdala je strateški osvrt, a Europska agencija za lijekove ažurirala svoje smjernice za procjenu rizika za okoliš. Razumljivo, ekološki hazard te vrste zahtijeva opsežnu stručnu analizu. Javnost očekuje da im farmaceutska industrija i regulatorne vlasti stave na uvid sve moguće ekološke rizike koje lijekovi mogu predstavljati za okolinu.

Belupo, svi njegovi zaposlenici i čitavo područje na kojem se nalazi naša tvornica, mogu mirno spavati. U prošlom broju našeg Glasila, Ivana Jambrek, dipl. kem. ing., rukovoditeljica Zaštite okoliša, dala je zanimljiv, informativan intervju. Među ostalim, kazala je da kompanija Belupo već niz godina provodi brojne odgovarajuće aktivnosti i mjere kojima je cilj sprječavanje opasnosti za okoliš te sprječavanje nastanka šteta i onečišćavanje okoliša. Naglasila je da se kontinuirano trudimo pronaći ekološki najprihvatljivija rješenja kojima se negativni utjecaj pojedinih procesa u najvećoj mogućoj mjeri svodi na minimum. Belupo ima i kvalitetne interne propise. Zaštita voda provodi se sukladno zakonskoj regulativi. Do sada nije izdano ni jedno rješenje inspeksijskih službi o povredi propisa.

Zaštita okoliša predstavlja vrlo značajan segment integriranih sustava upravljanja i dio je svih strateških odluka i poslovnih procesa Belupa. Iz godine u godinu unaprjeđujemo poslovne procese zaštite okoliša u skladu sa zakonskom regulativom.

Novi Belupov restoran oduševio zaposlenike

Novi restoran društvene prehrane na Danici započeo je s radom 2. rujna. Radno vrijeme restorana je od 9:30 do 14 sati dok je u popodnevnoj smijeni otvoren od 17:30 do 19:30.

U restoranu se svakodnevno nudi standardna ponuda gableca, topli i hladni, te jedan vegetarijanski, kao i jedno dodatno „a la cart“ jelo koje se preuzima uz nadoplatu od 5 kuna putem ID kartice zaposlenika. Gableci se, za sada, ne moraju rezervirati, no iz Podravkine službe Gastronomije najavljuju naknadno uvođenje rezervacija.

Od Vesne Klarić, djelatnice restorana, saznajemo da su zaposlenici zadovoljni novouređenim prostorom restorana, koji se proteže na 400 četvornih metara, ali i ponudom jela koja im se svakodnevno nude u restoranu. Kako smo saznali od zaposlenika, neki hranu više nemaju potrebu naručivati iz koprivničkih restorana, već svakodnevno jedu u novom Belupovu restoranu.

– Hrana je svježija, ukusna, ma, za prste polizati, rekao nam je jedan mladi zaposlenik Belupa te dodao kako je restoran uvijek pun te više nema potrebu gablece naručivati iz obližnjih restorana.

– Budući da se nude i vegetarijanski gableci, kao vegetarijanac, bez brige sam što se gableca tiče, što prije nije bio slučaj. Sve pohvale za uvođenje vegetarijanskog gableca!

BELUPOVA VIKEND-ŠKOLA

Piše: Zoran Filip, dr. med. vet.

Posljednja ovogodišnja vikend-škola zdravlja pod nazivom „Živimo za zdravlje“ održana je 14. i 15. rujna u hotelu Kaj u Mariji Bistrici. Skupu su prisustvovali liječnici Koprivničko-križevačke, Virovitičko-podravske, Požeško-slavonske, Bjelovarsko-bilogorske, Varaždinske, Međimurske i Zagrebačke županije.

Prvo predavanje održala je dr. Sanja Jalšić, dr. med. spec. int. med., iz koprivničke OB „Dr. Tomislav Bardek“, koja je u uvodu podsjetila liječnike obiteljske medicine na rizike koje nosi dijabetes i na važnost dobre kontrole šećerne bolesti. Šećerna bolest je jedna od najčešćih endokrinoloških bolesti suvremenog načina življenja. U svom tijeku ima progredijentan karakter, praćen stvaranjem nepovratnih promjena na organima bolesnika. Najčešće je zahvaćen vaskularni i živčani sustav, bubrezi te retina. Šećerna bolest je kronična bolest od koje oboljevaju ljudi svih dobi, neovisno o spolu. Smatra se da postoji „svjetska epidemija šećerne bolesti“, tj. broj oboljelih trajno raste. U Hrvatskoj postoje smjernice za liječenje šećerne bolesti tipa 2, najučestalijeg tipa šećerne bolesti (više od 90 % svih slučajeva). Ne postoji jedinstveni terapijski pristup koji bi odgovarao svima te je svakom bolesniku potrebno pristupiti individualno.

Također istaknula je važnost kvalitetne prehrane kod takvih bolesnika nakon čega je i predstavila našu novu uzdanicu u paleti enteralne prehrane, Nutribel diabet. Pravilna prehrana uz redovitu tjelesnu aktivnost važan je dio prevencije i liječenja, bilo da se radi o osobi koja boluje od šećerne bolesti tipa 1 ili tipa 2. Pristup oboljelom trebao bi

biti multidisciplinarnan s individualno prilagođenom medicinskom nutritivnom terapijom u skladu s preporukama. Naglasak je stavljen na nutritivnu potporu u vidu enteralnih pripravaka, osnovne razlike standardne opće formule i dijabetičke formule te na koji način i kada se uzimaju enteralni pripravci. Enteralni pripravci nove generacije, tzv. dijabetičke formule jesu nisko kalorični i sadržavaju sporo otpuštajuće ugljikohidrate niskoga glikemijskog indeksa te jednostruko nezasićene masne kiseline i dijetna vlakna.

U drugom predavanju je kolega Nikola Katan, mag pharm., voditelj programa lijekova, održao predavanje pod naslovom „Fiksne kombinacije 2.0 – Nove fiksne kombinacije u kardiologiji“ tu kojem je upoznao liječnike s najnovijim kardiološkim smjernicama koje su objavljene na ESC-u u Parizu prije nekoliko dana, trenutačnim stanjem u Hrvatskoj, čimbenicima rizika te pojasnio osnovno djelovanje statina i ezetimiba.

U posljednjem predavanju je mr. Mirjana Blažeković Šaban, dr. med., voditeljica programa Belupo, predstavila Belupov OTC program i rekla nešto više o Silymarinu te objasnila zašto i kada je potrebna hepatoprotekcija. Jetra imaju centralnu ulogu u metabolizmu različitih supstanci u organizmu. Hepatociti, stanice jetre, igraju bitnu ulogu u metaboličkim procesima, a ako su oni oštećeni dolazi do različitih jetrenih oboljenja. Brojne su tvari ispitivane kao potencijalni hepatoprotektivi, a silymarin je spoj s dokazanim hepatoprotektivnim djelovanjem. Silymarin se specifično veže na receptore membrane hepatocita i sprječava vezanje toksičnih tvari. U stanicama se obnavljaju strukturne bjelancevine čime se ubrzava regeneracija oštećenih hepatocita.

Živjeli smo za zdravlje u Mariji Bistrici

TEME VIKEND-ŠKOLE BILE SU RIZICI DIJABETESA I VAŽNOST DOBRE KONTROLE, NAJNOVIJE KARDIOLOŠKE SMJERNICE, ULOGA SILYMARINA U HEPATOPROTEKCIJI TUMORSKA KAHEKSIIJA I UPORABA ANTIBIOTIKA U ERI REZISTENTNIH RESPIRATORNIH **PATOGENA**

Silymarin se primjenjuje kod osoba s jetrenim poremećajima poput masne jetre, virusnim hepatitisima B i C, cirozom jetre, alkoholnim oštećenjem jetre i oštećenjima jetre uzrokovanim lijekovima i toksinima.

Osim na predavanjima, liječnici obiteljske medicine sudjelovali su i na dvije radionice. Voditeljica prve radionice "Tumorska kaheksija" bila je prim. dr. sc. Jasna Radić, dr. med., spec. radioterapije i onkologije KBC-a Sestre milosrdnice, Zagreb. Na radionici su prikazani slučajevi pacijenata s malignim oboljenjima i spomenuta je korist kompleksnih enteralnih napitaka kao što je naš Nutribel Complex za tu skupinu pacijenata. Kaheksija je kompleksni metabolički sindrom povezan s postojećom bolesti te je karakteriziran gubitkom mišićne mase, sa ili bez gubitka masnog tkiva.

Kaheksija, za razliku od "običnog gladovanja", proinflamatorno je zbivanje i dovodi do nastanka hipoalbuminemije i astenije, koje uz anemiju ograničavaju tjelesnu aktivnost bolesnika i smanjuju sintezu proteina. Ovisno o primarnom sijelu tumora, sindrom anoreksije – kaheksije javlja se u 8 – 88 % bolesnika oboljelih od tumora i najizraženija je u terminalnoj fazi bolesti, a ponekad je i prvi simptom bolesti. Klinički se tumorska

kaheksija manifestira anoreksijom i gubitkom na tjelesnoj težini, slabost, neprimjereni umor, gubitak mase skeletnih mišića i masnog tkiva. Oko 30 % hospitaliziranih bolesnika je pothranjeno, a kod većine njih pothranjenost se tijekom boravka u bolnici pogoršava. Status bolesnika moguće je procijeniti s pomoću brzih screening metoda ili detaljnim i opsežnim metodama vrednovanja metaboličke ugroženosti. Primjer brze screening metode je NRS-2002, koju preporučuje Europsko društvo za kliničku prehranu i metabolizam (ESPEN).

Da bi se zaustavio gubitak tjelesne težine, postoji nekoliko mogućnosti terapije: dijetetski savjeti o vrsti poželjnih namirnica, uvođenje dodatka normalnoj prehrani, a posebnu ulogu ima enteralna prehrana, odnosno uvođenje enteralnih visokoproteinskih pripravaka koji imaju povišeni unos EPA-e.

Dругu radionicu "Uporaba antibiotika u eri rezistentnih respiratornih patogena" vodila je prof. dr. sc. Arjana Tambić Andrašević, dr. med., specijalistica med. mikrobiologije s parazitologijom; pročelnica odjela za bakteriologiju, bolničke infekcije i sterilizaciju, Klinika za infektivne bolesti "Dr. Fran Mihaljević", Zagreb. Prof. Tambić Andrašević istaknula je da je rezistencija na antibiotike

jedna od najvećih prijetnji čovječanstvu. Procjena je da će 2050. godine biti 10 milijuna smrtnih slučajeva na godinu zbog nedjelotvornosti antibiotika, što je veći broj od broja smrti od malignih bolesti. Također, radi rezistencije dolaze i u pitanje invazivni operacijski zahvati, jer su oni nemogući bez djelotvornih antibiotika. Pojava rezistentnih patogena sve je češća a raširenost sve veća. Za sada spas nalazimo u starim antibioticima, koji su zbog nekorištenja i dalje dobro djelotvorni, ali i to ima svoj kraj. Kako je prof. Tambić rekla, ostatak medicine ide naprijed, a antibiotici se vraćaju unatrag i koristimo one od prije 50 – 60 godina. Ključ je da se današnji antibiotici racionalno koriste, da se daju kada i koliko treba te, ono što je možda i najvažnije, onaj koji treba u dotičnom trenutku. Najviše je bilo riječi o ISKRA i NICE smjernicama, liječenju grlobolje po smjernicama, gdje je fenoksimetilpenicilin, tj. Belupov Silapen K neprikladan, te o smjernicama liječenja sinusitisa i upale srednjeg uha, gdje je naglašena središnja uloga amoksicilina. Zaključak je da, ukoliko se racionalno i pametno bude-mo odnosili prema antibioticima, moći će ih koristiti i naša djeca, dok nam u suprotnom slučaju budućnost i nije tako svijetla.

IV. kongres Udruženja dermatovenerologa Crne Gore

STRUČNI DIO KONGRESA OBUHVATIO JE TEME PSORIJAZE, ATOPIJSKOG DERMATITISA, DERMATOLOŠKE ONKOLOGIJE, ESTETSKE DERMATOLOGIJE, FLEBOLOGIJE, A ORGANIZIRANE SU I BROJNE **RADIONICE**

Piše: dipl. pharm. Dragana Seratlić Cvikić
Zahvaljujući dr. Predragu Štiletu, predsjedniku Udruženja dermatovenerologa Crne Gore, početkom srpanja uživali smo u ljepotama Nacionalnog parka Durmitor i grada Žabljaka u kome je organiziran IV. kongres Udruženja dermatovenerologa Crne Gore. Organizacija Kongresa u Crnoj Gori do sada je isključivo bila vezana za obalu i prelijepi Jadran, ali dr. Štilet, poznat po svojoj inovativnosti i hrabrosti, ovogodišnji je dermatološki Kongres organizirao u gradu koji nije kongresni centar, već na planini na koju posjetitelji iz cijelog svijeta dolaze nadisati se čistoga zraka, nauživati se u mirisima planinskog cvijeća, napiti izvorske vode i diviti se vrhovima Durmitora koji paraju plavetnilo neba.

Dr. Štilet je okupio dermatologe regije, ali i iz Bugarske, Nizozemske, Azerbajdžana, Turske, Slovačke, Austrije te UAE i organizirao skup za pamćenje. Stručni dio, kao i obično, zadovoljio je ukuse i najizbirljivijih dermatologa, jer su obrađivane teme psorijaze, atopijskog dermatitisa, dermatološke onkologije, estetske dermatologije, flebologije i organizirane su brojne radionice.

Predstavništvo Belupa na svom je Simpoziju liječnike podsjetilo na Sonu, lijek izbora u terapiji akni, predavanjem "Topijski retinoidi: gdje, kada i zašto?", koje su održali direktorica predstavništva dr. Nevenka Urošević i dr. Bojana Spasić, dermatologinja iz KCV-a. Iako je Sona već duže prisutna na tržištu, tema terapija akni uvijek je aktualna, tako da su predavanje i predavače pohvalili i organizatori i slušatelji dermatolozi.

Organizator se potrudio da druženje dermatologa bude originalno i nezaboravno, a u skladu s mjestom održavanja skupa, tako da je za sudionike Kongresa organiziran rafting Tarom, zipline i vožnju žičarom do Savinog kuka, jednog od vrhova Durmitora. Predsjednik Udruženja dermatovenerologa Crne Gore dr. Predrag Štilet opravdao je povjerenje svih sudionika koji željno iščekuju svaki sljedeći kongres u njegovoj organizaciji.

Budi heroj srca – Obećaj!

Prošle subote, na koprivničkom Zrinskom trgu održana je hvaljevrijedna akcija pod nazivom Budi heroj srca – Obećaj! Organizatori akcije bili su Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, Opća bolnica Dr. Tomislava Bardeka Koprivnica, Zavod za hitnu medicinu Koprivničko-križevačke županije, Udruga srčanih bolesnika Srce, Udruga volontera, Udruga umirovljenika Koprivnica, Crveni križ Koprivnica i Srednja škola Koprivnica.

Akcija je održana u povodu Svjetskog dana Srca i Međunarodnog dana starijih osoba, a građani su besplatno mogli izmjeriti tlak, šećer u krvi, tjelesnu težinu, mogli su vježbati te na taj način promovirati zdrav način življenja, uključujući tjelesnu aktivnost i zdravu prehranu.

Uz mjerenje zdravlja i vježbanje, građani su mogli naučiti i koristiti uređaj koji se koristi pri prvoj pomoći kod osoba koje su doživjele srčani infarkt, a koji je predstavio Zavod za hitnu medicinu Koprivničko – križevačke županije.

KRISTINA RISTESKI I HRVOJE ŽILIĆ, NAJBOLJI INTERNI EDUKATORI ZA 2019. GODINU

Edukator mora biti vrlo profesionalan i motiviran

EDUKACIJE SU VJERODOSTOJNIJE I EFIKASNIJE AKO OSOBE KOJE SE EDUCIRA MOGU VIDJETI KAKO VOLIŠ SVOJ POSAO TE IMAŠ KNOW-HOW ZA POSAO KOJIM SE **BAVIŠ**

Najbolji interni edukatori Belupa za 2019. godinu su Hrvoje Žilić i Kristina Risteski iz sektora Razvoja poslovanja i registracija, nedavno je potvrdila Uprava kompanije. Prema rezultatima ankete polaznika edukacija, koje su sudionici iz raznih sektora u kompaniji provodili tijekom godine dana, najveću ocjenu dobili su upravo Kristina i Hrvoje. Upravo njihove kolege ocijenile su ih najboljima u dijeljenju i prenošenju znanja.

Kristina i Hrvoje nagrađeni su kotizacijom za edukaciju u pojedinačnom iznosu do 7500 kn.

tanjima tijekom predavanja pridonijeli pozitivnoj radnoj atmosferi.

Hrvoje: Uvijek je lijep osjećaj dobiti priznanje. Činjenica da su ga dodijelili moje kolegice i kolege čini taj osjećaj još ljepšim. Želim zahvaliti svima koji su sudjelovali u odabiru te još jednom reći da mi je zadovoljstvo i čast raditi u jednom tako pozitivnom okruženju.

B Koliko ste edukacija održali unutar tvrtke i koje?

Kristina: U organizaciji Agencije za lijekove i medicinske proizvode (HALMED), prošle sam godine prisustvovala konferenciji pod

ternih edukacija vezanih za određene radne procedure te sudjelovao u edukaciji novih zaposlenika.

B Što smatrate da mora imati dobar edukator? Na koji način mora prenijeti znanje, odnosno kako predavanjem zainteresirati publiku?

Kristina: Prije svega, edukator mora biti vrlo profesionalan i motiviran pa prije prijenosa znanja kolegama mora sam sebe educirati vezano uz temu koju želi prenijeti. Kada je edukator siguran u svoje znanje i tijekom edukacije uključuje kolege u raspravu, edukacija postiže svoj cilj.

Hrvoje: Edukacijama nastojim pristupati profesionalno i stručno, imajući prijateljski i pristupačan stav. Vjerujem da su edukacije vjerodostojnije i efikasnije ako osobe koje se educira mogu vidjeti kako voliš svoj posao te imaš know-how za posao kojim se baviš.

B Koliko su važne edukacije za napredak pojedinca, ali i tvrtke?

Kristina: Mi, u našem sektoru, bez edukacija ne možemo raditi. Budući da se često mijenja EU regulativa, edukacije nam služe da što brže uočimo i svladamo promjene koje su dogodile te prilagodimo svoje poslovne procese koji se moraju odvijati bez prekida. Stoga je prijenos znanja putem edukacija kod nas vrlo važan i neizostavan dio radnog procesa.

Hrvoje: Kao pojedincu, edukacije su mi iznimno bitne jer mi omogućuju unaprijeđenje postojećih vještina i znanja te stjecanja novih. Također, prenošenje toga znanja drugima ima goleme prednosti i za tvrtku, jer, osim što povećava interakciju na radnom mjestu, omogućuje kreativnije rješavanje problema, ali i unaprijeđuje postojeća znanja što omogućuje tvrtki da lakše i brže reagira na promjene, i organizacijske i tržišne.

B Kako ćete iskoristiti dobivenu nagradu, odnosno jeste li već odabrali neku edukaciju?

Kristina: Još uvijek sam u traženju željene edukacije, no zajedno s kolegom Hrvojem, sigurna sam da će tema edukacije koju odaberemo biti korisna za našu službu i u konačnici za cijelu kompaniju.

Hrvoje: Još uvijek odabirem svoje sljedeće edukacije. Iako još nisam donio konačnu odluku, ono što sa sigurnošću mogu reći jest da mi je glavni kriterij odabira to da odabrana edukacija ima što veću korist za čitav odjel farmakovigilancije.

Kakav je osjećaj biti nagrađen za svoj rad, trud te prenošenje znanja i to od svojih kolega, prokomentirali su nam u kratkom intervjuu.

B Kakav je osjećaj kad vam kolege dodijele takvo priznanje?

Kristina: Zaista sam bila iznenađena, jer sam prošle godine održala samo jedno predavanje, na temelju kojeg sam proglašena, zajedno s kolegom Hrvojem, za najinternog edukatora. Zahvaljujem kolegicama i kolegama koji su me nagradili za održanu edukaciju i što su svojim komentarima i pi-

nazivom 15 godina HALMED-a: (Retro) perspektiva i nakon toga u Belupu održala prijenos znanja, odnosno edukaciju "Naziv lijeka – zašto je važan".

Hrvoje: Ukupno sam održao četiri edukacije. Moja prva edukacija bila je vezana za promjene u farmakovigilanciji i njihov utjecaj na radne procese u Belupu. S obzirom na to da Belupo ulaže izniman trud u knowledge sharing, sljedeće tri edukacije bile su upravo interna prenošenja znanja stečena na konferencijama i radionicama. Osim toga, održao sam nekoliko in-

KRISTINA JANEKOVIĆ PETRAS, NOVOIMENOVANA POMOĆNICA
DIREKTORA SEKTORA UPRAVLJANJA KVALITETOM

Želim pridonijeti rastu kompanije i opravdati priliku

ULAGANJE U DOBRE ODOSE I RAZMJENU ISKUSTVA POJEDINCU SE
U KONAČNICI VIŠESTRUKO ISPLATI TE TAKO KOMPANIJA DOBIVA ONO
NAJBOLJE ŠTO POJEDINAC MOŽE **PONUĐITI**

B Već dugi niz godina si u Belupu, radiš na sebi, usavršavaš se i zapravo mi se činiš idealnim primjerom mlade i uspješne poslovne žene... Tijekom svoje dosadašnje poslovne karijere sudjelovala si u nekoliko projekata te položila stručni ispit za magistra farmacije i završila program "Recept za izvrsnost". Članica si Hrvatske ljekarničke komore te Hrvatskog farmaceutskog društva...Koliko je usavršavanje važno za napredak pojedinca, ali i tvrtke u kojoj radiš?

Ne kaže se uzalud "Vivere tota vita discendum est. – Čovjek uči dok je živ." Iako sam završetkom Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta dobila jako dobru podlogu, tek sam zaposlenjem stekla uvid u to koliko još moram učiti. Jedan "živi" sustav farmaceutske kompanije otkrio je kompletno nova neistražena područja i probudio u meni želju za novim spoznajama.

B Koliko energije je potrebno da bi se bio uspješan i na poslu, ali i uspješno pohađao programe usavršavanja?

Tijekom godina rada i školovanja naučena sam na stalno učenje i odricanje. Iz svega sam stekla znanja o različitim segmentima vezanim uz farmaceutsku industriju, regulativu, laboratorije, ali i ljekarničku djelatnost te upoznala brojne stručnjake i specijaliste iz određenih područja što smatram velikom prednošću u poslu.

B Što bi poručila mladim generacijama koje dolaze u Belupo, što je važno za uspjeh? Čemu trebaju težiti?

Važno je da se mladi čovjek uklopi u novu sredinu jer se u timskom radu s drugim zaposlenicima može jako puno napredovati. Ulaganje u dobre odnose i razmjenu iskustva pojedincu se u konačnici višestruko isplati te tako kompanija dobiva ono najbolje što pojedinac može ponuditi.

B Koliko Belupo ulaže u zaposlenike i njihovo znanje? Jesi li ti zadovoljna?

Belupo je poslodavac koji potiče zaposlenike na kontinuiranu nadogradnju i obrazovanje. Omogućuje im daljnja formalna školovanja, kao i stručno-specijalističke edukacije. Sve su to prilike koje doprinose rastu i razvoju pojedinog zaposlenika te utječe na kvalitetu i poslovanje kompanije.

B Koliko ti znači i kakav je osjećaj kad te tvrtka nagradi unaprijeđenjem?

Napredovanje u vidu promjene radnog mjesta došlo je kao dodatna potvrda i kruna mog rada. Takvi trenuci zaista su poticaj da i dalje učim i pokušam doprinijeti rastu i razvoju boljih međusektorskih odnosa kako bi se lakše i brže implementirali pozitivni pomaci i pratili zahtjevi regulatora i tržišta.

B Kakve su tvoje poslovne želje i planovi? Najviše se nadam da ću svojim daljnjim radom doprinijeti rastu kompanije i opravdati priliku koja mi je pružena.

ZAVRŠENA FAZA ANALYZE, PROJEKT

Matija Kroppek i Betlehem najbolje

UČINAK PROGRAMA LSS TRANSFORMACIJE
MIJENJA SE NAČIN RAZMIŠLJANJA NA NIVOU
LSS TEHNIKA I **ALATA**

Polako i sigurno zaokružuje se prvi val Belupovih transformacijskih projekata. U ciklusu DMAIC svi su projekti ušli u četvrtu fazu, Improve, u kojoj se poboljšavaju projektni procesi – predlažu se i uvode promjene. Nakon toga preostaje završna faza, Control, u kojem se nadzire kako promjene djeluju i odgovara li nam promijenjeni proces. Prethodne su tri faze završene u svim projektima. Define je, podsjetimo se, odredio probleme, njihove elemente i dosege. Potom je Measure prikupio relevantne informacije i izmjerio sve podatke. Slijedila je treća, Analyze, gdje su pomno preispitani svi dijelovi svake projektne cjeline. Uzeti su pri tome u obzir svi prikupljeni podaci i njihovi međusobni odnosi te se istražilo kako i koliko ti elementi utječu na cjelinu procesa.

Na sastanku Belupova Transformacijskog tima u srpnju faza Analyze pozitivno je ocijenjena u svih deset projekata prvoga vala te je odobren prelazak u fazu Improve. Prema dosadašnjem običaju, uz pozitivnu ocjenu prethodne faze istaknuto je i koji su projekti u toj fazi bili posebno dobri. Izvrsnima su se u fazi Analyze pokazali projekti timova kojima su na čelu Ana Viljevac-Betlehem i Matija Kroppek.

Oba su njihova projekta veoma zahtjevna. Tiču se ponajprije optimizacije procesa, a to znači da sve moguće postupke i putove njihovog ostvarivanja treba predvidjeti te unaprijed spriječiti suvišne korake.

Posebna je okolnost što je Ana Viljevac-Betlehem, dipl. iur., stručna suradnica za pravne poslove, pokazala izvanredno snalaženje u procesima koji se bave područjem izvan pravne struke. Njezin je pristup procesima pokazao koliko Program LSS transformacije, koji zahtijeva međusektorsku suradnju, traži i od pojedinca da – ulazeći u tuđu kožu – uči i nauči ono čime se drugi bave. U svemu tome, dakako, sudjelovao

Ana Viljevac- lji u fazi Analyze

JE VIDLJIV JE SVAKIM DANOM SVE VIŠE –
OU KOMPANIJE TE SE POVEĆAVA PRIMJENA

je cijeli njezin tim, a Ana je pohvaljena upravo zbog načina na koji je angažirala članove tima i pridonijela njegovom djelotvornom radu i učinkovitom rezultatu u fazi Analyze. Kolegica Ana je podijelila s nama: „Naravno, i fazu Analyze odradili smo kao tim. Svi

su mi članovi, kao i do sada, bili od velike pomoći jer smo se svi zajedno odlično nadopunjavali i izvrsno surađivali. Na jednako pozitivnu reakciju naišla sam i kada smo potrebne podatke i in-

formacije zatražili od drugih sektora. Dakako, stalni kontakt s ostalim transformacijskim timovima također nam je bio velika potpora. Naime, poneki se procesi projekata Programa LSS transformacije međusobno dodiruju i isprepleću.

Stoga vjerujem da su rezultati dosadašnjeg rada na našem projektu utjecali te da i dalje utječu na rad nekih transformacijskih timova i njihovih projekata te na rad podosta Belupovih sektora. Jednostavno, LSS projektima obuhvaćeni su Belupovi procesi od samoga početka (odabir proizvoda i uvođenje u Portfelj) pa do plasiranja proizvoda na tržište, očito je da rad na jednom projektu, kao i postignuta poboljšanja utječu na ostale projekte, a sve da bismo dobili učinkovitije i uspješnije radne procese. Kako bismo identificirali probleme u procesu kojim se bavimo, u sklopu našeg projekta izradili smo VSM (Value Stream Map), koristili smo alate Ishikawa, 5 Zašto, Control-Impact Matrix te smo identificirali Vital

Few. Moram priznati da sam kao pravica zaposlena u Odjelu intelektualnog vlasništva i ugovaranja unutar sektora Razvoja poslovanja morala uložiti dodatan napor u pronalasku informacija te snalaženju u informacijama i podacima, njihovoj obradi i analizi u bazama podataka koje sektori i odjeli unutar Belupa vode na neunificiran način.“ Drago mi je što su kolegice i kolege prepoznali i taj dio mojeg rada, dodala je kolegica Ana.

Vlastitu inicijativu usmjerenu promjenama pri predviđanju kako funkcioniraju procesi ponajbolje je pokazao Matija Kroppek. Preispitujući svaki postojeći i potencijalni problem u fazi Analyze s nekoliko strana, istaknuo je koliko je važno pronaći direktan put do pojedinog problema:

“Na temelju podataka dobivenih tijekom faze Measure DMAIC ciklusa projekta, u fazi Analyze bavili smo se njihovim anali-

Novi web obrasci na korporativnoj stranici Belupa

Jedan od projektnih timova Programa LSS transformacije sredinom je 2019. implementirao rješenje, o postavljanju web obrasca na internet stranici www.belupo.hr, za prijavu pohvala i prijavu prigovora na gotove proizvode Belupa.

S obzirom na to da nam je važno mišljenje naših klijenata tj. korisnika naših proizvoda i naših usluga, realizacijom ovog projekta nastojat ćemo im se još više približiti svojom dostupnošću putem interneta, te im na taj način zahvaliti na vjernosti i povjerenju koje nam svakodnevno ukazuju. Svojim pohvalama i prijedlozima naši korisnici pridonose ostvarenju još uspješnije međusobne suradnje te na još jednostavniji i brži način daju do znanja s čim su zadovoljni, ali i ukazuju na to što bismo trebali unaprijediti, odnosno na čemu bismo trebali poraditi da bude još bolje nego li je sada.

Pohvale koje nam pristižu daju nam novi vjetar u leđa kako bismo i dalje, i još bolji, bili na usluzi svojim vjernim klijentima. Dokaz

tome su i već danas pristigle pohvale naših sugrađana na javnozdravstvenu akciju mjerenja zdravlja pod sloganom “Živimo za zdravlje”, gdje smo u sklopu manifestacije Ljeto na Zrinskom u srijedu, 24. srpnja, organizirali besplatno nutricionističko savjetovanje.

Ovim hvalevrijednim projektom još ćemo jednostavnije nego do sada moći mjeriti uspješnost naših aktivnosti i svakodnevno pratiti koliko se dobro naša organizacija predstavlja u javnosti, koliki smo publicitet postigli, jesmo li povećali broj posjetitelja na našim javnozdravstvenim akcijama, korporativnoj stranici www.belupo.hr, te koliko su naši korisnici u konačnici zadovoljni kvalitetom naših usluga.

Prigovori na gotove proizvode Belupa pomažu nam u praćenju ispravnosti Belupovih lijekova na tržištu kako bismo na što jednostavniji, brži i efikasniji način pokrenuli istraživanja te u najkraćem roku pronašli rješenje i uzrok problema i na taj način spriječili eventualne probleme u budućnosti.

ziranjem kako bismo dobili detaljnu sliku end-to-end našeg procesa i podprocesa te identificirali dijelove procesa koji pridonose problemu (uska grla i zastoje u procesu). Tijekom ove faze, Green Belt ima ulogu usmjeravanja rasprave i analize te predlaganja upotrebe adekvatnih alata, kako bi analiza bila što detaljnija i ispravno usmjerena, odnosno kako bi se definirali ključni uzroci defekata u procesu. U slučaju našeg projekta koristili smo brojne LSS alate koji su nam pomogli u ovom postupku (Ishikawa dijagram, Control-Impact Matrix, 5 Zašto itd.), a sve kako bismo identificirali vjerojatne uzroke problema i sveli ih na nekoliko ključnih uzroka defekata (tzv. Vital Few). Svi članovi projektnog tima dobro poznaju problematiku i zajedno smo, relativno brzo, jasno identificirali glavne uzroke problema. U sklopu faze Analize, uz pomoć našeg financijskog analitičara Programa, napravljena je i revizija očekivanih koristi Projekta.

S obzirom na određenu sličnost dijela procesa iz našeg projekta i projekta „Optimizacija procesa rješavanja prigovora“, brzo smo počeli međusobno razmjenjivati informacije kako bi se pronašlo rješenje zajedničkog problema. Kolege su modificirali svoj proces u elektroničkom sustavu te smo dogovorili da će se rješenje testirati u sklopu svog projekta. U slučaju da rezultati budu zadovoljavajući, prilagođeno rješenje će se upotrijebiti i u našem projektu. Međutim, i s ostalim Green Beltovima redovito razmjenjujemo iskustva, međusobno si pomažemo te potičemo u radu na Programu. Učinak Programa LSS transformacije vidljiv je svakim danom sve više – mijenja se način razmišljanja na nivou kompanije te se povećava primjena LSS tehnika i alata. Usmjerenost i pažnja se pomiču s konačnog cilja te se pojačano evaluira i put prema tom cilju, a s namjerom da procesi budu što više lean te da se u konačnici poveća zastupljenost koraka koji donose vrijednost našim procesima, na zadovoljstvo svih nas. Naravno, primijetio sam ovaj pomak i u vlastitom načinu razmišljanja – naučene tehnike primjenjive su i izvan našeg projekta, a iskustvo i znanja prikupljena vođenjem ovog projekta dodatno me motiviraju i potiču u svakodnevnom radu.“

Prva rješenja koja su iznašli projekti Prvog vala Belupovih transformacijskih projekata počinju se primjenjivati. U primjeni, uz nadzor, svi će se postupci nadzirati, ocjenjivati i poboljšavati. To je jedan od načina na koji se naše transformiranje nastavlja. Uz to, ubrzo nakon Prvog vala, Belupo će zahvatiti i Drugi val transformacije koji će nas i nadalje pozivati – Budi lean, budi učinkovitiji.

BELUPOVE LJEKARNE DELTIS PHARM – LJEKARNA DUĆE

Spoj mladosti i iskustva

U LJEKARNI JE DOBRA ATMOSFERA I S VESELJEM DOLAZIMO NA POSAO. PRATIMO SVE NOVOSTI VEZANE ZA STRUKU TE SE EDUCIRAMO ZA SVAKODNEVNI RAD

Piše: Ana Banović, mag. pharm.

Ljekarna Deltis pharm O.J. 11 najmlađa je članica Deltisove obitelji. Pridružili smo se timu 2012. godine. Ljekarna je smještena u Dućama, malom mjestu između Omiša i Dugog Rata. Bio je veliki izazov otvoriti ljekarnu na ovom malom području gdje su već postojale četiri ljekarne. Samim tim morali smo pokazati nešto drugačije, privući pacijente nekim drugačijim pristupom. Pokušali smo i uspjeli zadobiti povjerenje pacijenata svojom potpunom predanošću i brigom za njihovo zdravlje. Sama ljekarna je koncipirana tako da između pacijenata i djelatnika ljekarne na recepturi nema nikakve fizičke pregrade pa je komunikacija neposredna, prisnija, intimnija.

Ljubazne smo, uvijek nasmiješene, vedre, pa pacijenti znaju često reći da se odmah bolje osjećaju kada uđu u našu ljekarnu. Neposredne smo, pristupačne i nije nam problem nazvati liječnika i naručiti lijekove za naše starije pacijente, izmjeriti tlak, provjeriti točnost uzimanja terapije, razgovarati i savjetovati u vezi s njihovim teško-

bama i bolestima, nazvati druge ljekarne u potrazi za lijekom koji je u defekturi. Ponekad je dovoljno samo malo porazgovarati pa da se pacijenti osjećaju bolje i zadovoljnije. S pacijentima „živimo“, radujemo se s njima i tugujemo, dijelimo i dobre i loše vijesti. Svojim pozitivnim stavom i ugodnim okruženjem, nastojimo da pacijent iz naše ljekarne izađe vedriji i zadovoljniji. To su naši pacijenti prepoznali te nas često iz zahvalnosti nagrade sezonskim plodovima iz svojih vrtova, kavom, čokoladom, keksima... Dobar smo i skladan tim, spoj mladosti i iskustva. Međusobno se poštujemo i uvažavamo. U ljekarni je dobra atmosfera i s veseljem dolazimo na posao. Pratimo sve novosti vezane za struku te se educiramo raznim predavanjima, kako bi što bolje to stečeno znanje primijenili u svakodnevnom radu. Sve novosti, razne situacije ili probleme, međusobno podijelimo i komentiramo.

Svojim velikim trudom i zalaganjem i mi kao „mala“ ljekarna pridonosimo Deltisovoj obitelji.

Što uspješni ljudi čine svako jutro?

UČINITE SVOJE JUTRO POZITIVNOM I PRODUKTIVNOM RUTINOM KAO ŠTO TO ČINE I BROJNI USPJEŠNI LJUDI; ONI SE BUDE NAKON DOBROG, OKREPLJUJUĆEG SNA

Pripremio: dr. Ivo Belan

Ako želite biti u top-formi ujutro, nije dobro biti u oskudici sna. Sheryl Sandberg, glavna direktorica Facebooka, jedna od najzaposlenijih žena na planetu, u nedavnom je intervjuu otkrila jedan od svojih najvažnijih savjeta: kako spremno krenuti u jutarnju "ludnicu". Ona prvo osigura kvalitetan noćni san. Priznaje da joj je isključenje svoje tehnologije teško, ali ipak uvijek isključuje telefon, tako da je se ne može uznemirivati. Navike, kao što je smanjivanje intenziteta svijetla, otići u krevet u razumno vrijeme i svjesno se opustiti prije kreveta, sve čini veliku razliku u odnosu na naše ustaljene navike spavanja. Ako je sve to u redu, jasno je onda da ste spremni krenuti u dan s energijom i živosti u svojim koracima.

Rano ustajanje

Legendarna Oprah Winfrey, vrlo uspješna osoba, ustaje prije šest sati. Kaže kako u svoj ured stiže u 6.30. Gotovo bez izuzetka, uspješni ljudi započinju svoj dan rano. Mnogi kažu da ustaju između pet i šest sati. Ustajati rano posebno je dobro za one koji imaju malu djecu. Ima i onih koji preferiraju osigurati sebi vrijeme za duhovnu aktivnost ili tjelovježbu. Zanimljivo, ima i onih uspješnih osoba koje nakon buđenja – uče.

Vrijeme i za meditaciju

Kada provodimo dan koristeći najveći kapacitet svoga mozga, važno je brinuti i o svom mentalnom zdravlju. Mnogi od poznatih i najuspješnijih poslovnih ljudi okreću se i meditaciji za pomoć. Jeff Weiner, glavni direktor u LinkedInu, opisuje kako mu je meditacija pomogla da lakše podnese dnevne napore. Osjeća da mu donosi velike koristi za njegovo mentalno blagostanje. Usput, meditacija može pomoći i u borbi protiv kroničnih bolova i depresije.

Izbjegnite odmah posegnuti za kavom

Jack Dorsey, difrektor Twitera i Squarea, otkriva da njegova jutarnja rutina uključuje ustajanje u pet sati. Prije nego krene prema svojoj omiljenoj zalagajnici gdje doručkuje, obavi tjelovježbu i meditira.

Premda može izgledati privlačno posegnuti

za tu uzbuđujućom šalicom kave istog trenutka nakon što ste se izvukli iz kreveta, uspješni ljudi znaju da kofein nije najbolje rješenje za krenuti odmah prema uredu. Bolje je pričekati vrijeme poslije devet sati za vašu prvu šalicu kave.

Zdrav doručak

Govoreći o našim domaćim, hrvatskim društvenim običajima, možemo slobodno kazati da je kod nas doručak postao zaboravljeni obrok. Većina ga jednostavno preskače.

Još jedan vrlo uspješan direktor, koji ima uhodanu jutarnju rutinu je Richard Branson, osnivač Virgin Grupe. On je dobro poznat po tome da posvećuje veliku pažnju svojim prehrambenim navikama. Za jedne je novine kazao da obično za doručak ima voćnu salatu i žitne pahuljice. Ako ste u žurbi u jutro (a tko nije?), mnogi su skloni preskočiti doručak. Međutim, konzumirati zdravi doručak važan je način "tankiranja goriva" u svoj organizam i stjecanje energije za jutarnju

nje fizičke i mentalne napore potrebe. Koji automobil može voziti bez benzina?

Nema kraja popisu namirnica koje mogu činiti zdravi, kvalitetan doručak.

Tjelovježba

Svi mi znamo koliko je tjelovježba važna za naše fizičko i psihičko blagostanje. O tome već i vrapci na granama pjevaju. Međutim, ne mora biti ta aktivnost u tradicionalnom obliku. Shonda Rhimes, glavna producentica hit showa Uvod u anatomiju objavila je na Facebooku da je u njezinu jutarnju rutinu obično uključen i "plesni party s Beyonce". Nekoliko minuta živahnog plesa predivan je način izvođenja „početnog udarca“ za ulazak u novi dan. Ako se tjelovježba obavi rano ujutro, ona ima niz korisnih učinaka i na funkciju mozga, u smislu kognitivnih aktivnosti (koncentracija, učenje, razmišljanje). Istraživanja su pokazala da se i metabolički procesi u organizmu poboljšavaju tijekom dana, nakon jutarnje tjelovježbe. Možete uživati u koristima koje donosi rano tjelesno vježbanje, a jedna od tih koristi je i poboljšan osjećaj općeg blagostanja.

Oblače se jednostavno

Možda mislite da odabir odjeće koju ćete staviti na sebe nije važan za vašu jutarnju rutinu. Međutim, eliminirati stres povezan s izborom odjeće, može učiniti razliku u vašem radu tijekom dana. Mark Zuckerberg, osnivač Facebooka, poznat je po svom nošenju jeans odjeće i majica. Međutim, to nije samo koincidencija. Zuckerberg je objasnio jednom časopisu da ne želi trošiti vrijeme na tako frivolne odluke, kao što je odabir odjeće, da želi uštediti svoju mentalnu energiju za mnogo važnije odluke. On nastoji pojednostaviti svoju jutarnju proceduru noseći uvijek manje-više istu odjeću. Odijelo Baracka Obame i iskonski crni jeans i bijela dolčevita, koju je nosio Steve Jobs, slični su primjeri. Možda se ne možete pojaviti na poslu u jeansu i T-majici, ali vi možete pojednostaviti svoju garderobu. Usklađivanje boja, kombiniranje dijelova odjeće, učinit će izbor odjeće bržim i lakšim. Dobro sređena odjeća u ormaru pomoći će također da čitav jutarnji proces bude lakši.

Lista prioriteta za tekući dan

Uspješni ljudi ne troše vrijeme neplanirano. Vrijeme je dragocjeno i biti organiziran ujutro je top-prioritet za ljude kao što je Arianna Huffington, osnivačica dviju velikih kompanija Huffington Post i Thrive Global. Ariana kaže da se budi rano, vježba i ispiše svoje prioritete za taj dan. To joj omogućuje da se baci na posao na vrijeme i na organiziran način. Imati jasan plan za dan (čak i ako plan "iskoči iz tračnica") dobra je praksa, zato jer pomaže da ostanemo na dobrom i efikasnom putu, rješavajući važne stvari prema planu.

Neusredotočenost znači da postajemo rastreseni, zbunjeni s manje kritičnim zadacima i, posljedica toga, manje produktivni.

Imati vlastiti ritam

Mišljenja o tome koji je najbolji način da se započne obavljati dnevne zadatke, razlikuju se. Neki psiholozi zagovaraju da se prvo obave teži poslovi, koji više opterećuju, a lakše zadatke ostaviti za kasnije. Drugi pak savjetuju obrnuto. Neki ljudi nalaze da je za njih najbolje obavljati sve stvari postupno. Gretchen Rubin, osnivačica The Happiness Projecta, započinje radni dan prihvaćajući se rutinskih zadataka, kao što je pregled prispjele e-pošte ili društvenih mreža. Ona kaže da joj je lakše prvo se uhvatiti manje zahtjevnih poslova. To je psihički pripremi da nakon toga krene na teže poslove.

Pronalazeći što je najbolje za vas osobno, možete djelotvorno povećati svoju produktivnost. Iskušavajte koji vam pristup najbolje odgovara u prvom satu dnevnog rada.

Obavljati nekoliko zadataka istovremeno

Istraživanja obavljena na Sveučilištu Stanford pokazala su da naprtiti na sebe više zadataka i opteretiti se poslom, čini čovjeka manje efikasnim. Međutim, postoje načini da to opterećenje ustvari radi za vas, čak i za vrijeme jutarnje rutine.

Bill Gates, osnivač Microsofta, kombinira trčanje kod kuće na pokretnom sagu s istovremenim gledanjem DVD-a. Prema vlastitom priznanju, Gates, ovisnik o čitanju, pronašao je inventivan način da zadovolji svoju potragu za informacijama čak i za vrijeme vježbe. Maksimalno koristeći vrijeme i dok se tjelesno rekreira, on sluša zvučno snimljeni neki materijal (npr. audioknjigu). To je izvrstan način da čovjek stječe nova znanja. Slušajući nešto ujutro, dajete svom mozgu vrijeme da već "zagrija", "uhoda" bude sposobniji primati i "obrađivati" informacije primljene tijekom dana.

Susret jubilaraca s Upravom i izvršnim direktorima Belupa

VAS 48 UPISALO JE GODINE ODANOSTI U MONOGRAFIJU BELUPA. TEŠKO DA MOŽEMO PRONAĆI RIJEČI KOJIMA BISMO MOGLI ISKAZATI ISKRENU ZAHVALNOST I POŠTOVANJE, KAZAO JE PREDSEDNIK BELUPOVE UPRAVE HRVOJE KOLARIĆ

Susret jubilaraca s Upravom i izvršnim direktorima Belupa danas je održan u staroj Upravnoj zgradi na Danici, gdje se uz predsjednika Uprave i izvršnih direktora okupilo 48 jubilaraca koji su proslavili 30, 35 i 40 godina radnog staža u našoj kompaniji.

Predsjednik uprave Belupa Hrvoje Kolarić tom je prigodom čestitao jubilarcima na njihovom predanom radu i vjernosti kompaniji.

„Iz godine u godinu u ovoj dvorani svjedočimo iskustvu kolega koji su svoju u radnu knjižicu upisali 30, 35 ali i 40 godina odanosti kompaniji. Tako je i danas. Vas 48 upisalo je godine odanosti u monografiju Belupa. Teško da možemo pronaći riječi kojima bismo mogli iskazati iskrenu zahvalnost i poštovanje.

Kažu kako uspjeh nikada nije slučajna jer iza svakog uspjeha stoji rad, a iza uspjeha tvrtke njezini marljivi zaposlenici. Važan je svaki pojedinac, svatko tko se osjeća dijelom velike cjeline, koja iznutra odiše povezanošću, a izvana daje rezultate.

Svatko od nas u ovoj dvorani duboko je

svjestan da jedina stvar koju ne možemo kupiti je vrijeme. Upravo zato je toliko dragocjeno. Prepoznajući i duboko poštujući vrijeme koje ste posvetili Belupu, još jednom ste potvrdili da ovu kompaniju nose ljudi kao što je predsjednik Uprave Belupa.”

Druženje Belupovih jubilaraca bilo je održano u prostoru Belupove kino dvorane. Našim su dugogodišnjim zaposlenicima predani pokloni u obliku Podravkinih proizvoda. Nagrade su im uz predsjednika Belupa, Hrvoja Kolarića uručili i direktori sektora u kojima rade; Ivo Mušura direktor tržišta RH, Željka Kranjčev, direktorica Logistike, Marija Maletić, direktorica Računovodstva, Anica Job, direktorica Proizvodnje, Željka Bešvir, direktorica Kontrole kvalitete, Damiir Bijač, direktor Istraživanja i razvoja, Irena Barišić, direktorica Pravnih i zajedničkih poslova, i Melita Matić, direktorica Kontrolinga.

Nakon druženja u Belupu, jubilarci su se pridružili mnogobrojnim Podravkinim umirovljenicima i jubilarcima, pod šatorom ispred Tvornice juha i Vegete.

Predstavnici HALMED-a posjetili Belupo

Belupo je 25. rujna bio domaćin predstavnicima OMCL-a HALMED-a. U posjet je stiglo 20-ak djelatnika HALMED-a koji su imali priliku upoznati se s kompanijom, čuti nešto više o izazovima s kojima se danas susreće farmaceutska industrija te vidjeti iz prve ruke kako izgleda proizvodnja lijekova.

Nakon kratkog upoznavanja i uvodne prezentacije, predstavnici proizvodnje, Nataša Urbančić i Marko Lapat, organizirali su obilazak proizvodnih prostora i linija uz stručna pojašnjenja o važnosti GMP pravila u svim segmentima proizvodnje – od oblačenja, kontrole uvjeta, procesne kontrole, validacijskih i kvalifikacijskih aktivnosti i dr. Bila je to prilika da djelatnici HALMED-a

upoznaju način na koji se lijekovi proizvode i što je sve važno uspostaviti i nadgledati u farmaceutskoj proizvodnji. Sami djelatnici HALMED-a nakratko su mogli osjetiti atmosferu i biti dio sustava proizvodnje te samim time dobiti širu sliku o tome što je sve potrebno da se osigura zadovoljavajuća kakvoća, djelotvornost i sigurnost primjene gotovog lijeka.

Posjet je bio iznimno važan za obje kompanije jer su djelatnici regulatornog tijela, koji rade analize Belupovih lijekova s tržišta, dobili pogled na gotove lijekove iz druge perspektive, a Belupo je nastavio dugogodišnju dobru suradnju s našim regulatornim tijelom, HALMED-om.

“Živimo za zdravlje” u koprivničkom gradskom parku

Belupo je pod sloganom “Živimo za zdravlje”, a u sklopu manifestacije “Ljeto na Zrinskom”, 25. srpnja organizirao besplatno nutricionističko savjetovalište za svoje sugrađane. Zainteresirani građani, u hladovini gradskog parka, mogli su izmjeriti indeks tjelesne mase i odrediti sastav tijela te od naših nutricionistica dobiti savjet o pravilnoj i prilagođenoj prehrani.

Kroz nutricionistički kutak prošlo je 30-ak građana, najviše žena, od kojih je sedam imalo normalnu tjelesnu težinu, 15 prekomjernu dok je 6 bilo pretilih te jedan potpuno hranjen.

Prema riječima naših nutricionistica, s obzirom na to da je veći dio posjetitelja bio srednje i starije životne dobi, može se reći da su rezultati očekivani i u skladu s hrvatskim prosjekom. Nakon mjerenja indeksa tjelesne mase, posjetiteljima su nutricionisti pružili savjet o pravilnoj i njima prilagođenoj prehrani. Posjetitelji s povećanom razinom glukoze i/ili triglicerida u krvi odnosno hipertenzijom i rizikom od osteoporoze dobili su preporuke za prehranu preporučenu kod navedenih bolesti.

Svake godine Belupo za svoje sugrađane organizira javnozdravstvenu akciju Mjerenje zdravlja. U sklopu Mjerenja zdravlja mogu se obaviti razni preventivni zdravstveni pregledi i saznati kakvo je opće zdravstveno stanje pojedinca. Tako Belupo kao pravi ambasador i promotor zdravlja, u svojem djelovanju nastoji uvoditi inovacije kojima dokazuje ne samo da prati već i predvodi trendove u prevenciji zdravlja.

PREDAVANJEM OBILJEŽEN SVJETSKI DAN SEPSE

Imunost i sepsa

U povodu Svjetskog dana sepse (World Sepsis Day), u koprivničkoj Općoj bolnici “Dr. Tomislav Bardek”, 13. rujna održano je stručno predavanje na temu “Imunost i

sepsa”, a održala ga je Maja Toth-Mršić, dr. med; sub. spec. pedijatrijske alergologije i kliničke imunologije. Na vrlo zanimljiv način govorila je o imunologiji, predkliničkom

i kliničkom aspektu sepse s posebnim osvrtom na meningokoknu sepsu što je potkrijepila slikama iz prakse.

Predavanje je bilo namijenjeno svim zdravstvenim djelatnicima, koji su se tijekom i nakon predavanja mogli dodatno informirati postavljenjem pitanja, odnosno odgovorima predavačice.

Važnost ranog otkrivanja i početka liječenja sepse i ovim se predavanje pokazalo kao ključnim momentom u liječenju, odnosno u izlječenju.

Predavanje je organizirala koprivnička Opća bolnica i HDMSARIST (Hrvatsko društvo medicinskih sestara anestezije, reanimacije, intenzivne skrbi i transfuzije). Obilježavanje Svjetskog dana sepse završilo je neformalnim druženjem uz kavu i slatke delicije bolničke kuhinje.

SURADNJA BELUPA I SREDNJE ŠKOLE KOPRIVNICA

Dogodine program za kemijskog tehničara

POKRENUT JE POSTUPAK DOBIVANJA DOZVOLE ZA IZVOĐENJE OBRAZOVNOG PROGRAMA ZA ZANIMANJE KEMIJSKI TEHNIČAR TE SE NADAMO DA ĆE ZAHTJEV BITI POZITIVNO RIJEŠEN DO UPISA U SLJEDEĆU ŠKOLSKU GODINU – KAZALA JE MANUELA GREGURIĆ, RAVNATELJICA SREDNJE ŠKOLE **KOPRIVNICA**

Upisi u srednje škole koliko su važni za učenike i njihove roditelje, jer okreću neku novu, veću stranicu u njihovim životima, toliko su važni i za poslodavce koji svake godine željno iščekuju nove obrazovane ljude, ali i ljude koji će se školovati za zanimanja tražena na tržištu, odnosno burzu rada. Farmaceutska zanimanja te zanimanja tehničkog i prehrambenog smjera vrlo su zanimljiva i budućim srednjoškolcima, ali i poslodavcima. Belupo, kao farmaceutska tvrtka, najviše zapošljava farmaceutske tehničare, elektrotehničare, kemijske tehničare, prehrambene tehničare te magistre i inženjere tih usmjerenja.

Prema dostupnim podacima, u 2018. godini, u Belupo je zaposleno najviše farmace-

Upisi u Obrtničku školu

U koprivničkoj Obrtničkoj školi, pak, kazali su nam da su u prve razrede školske godine 2019./2020. upisivali dva četverogodišnja elektroizanimanja, a to su tehničar za električne strojeve s primijenjenim računalstvom i tehničar za računalstvo.

– Za zanimanje tehničar za električne strojeve s primijenjenim računalstvom prijavilo se 88 učenika, a upisali smo 21 učenika dok se za zanimanje tehničar za računalstvo prijavilo 145 učenika, a upisali smo ih 21. Dakle, u 1. razrede ukupno je upisano 42 učenika u četverogodišnje elektroizanimanje – objašnjava nam Zlatko Martić, ravnatelj Obrtničke škole u Koprivnici.

Prema broju prijave, velik je interes učenika za upis u elektroizanimanja, u četverogodišnjem trajanju, i prema riječima ravnatelja Martića, svake godine sve više raste.

Velik interes mladih da se upišu u obrazovne programe koji su nama, kao farmaceutske industrije, zanimljivi, zaista nas raduje te se nadamo da će po završetku svog školovanja, baš ti mladi, školovani ljudi biti naši budućni zaposlenici željni novih izazova i novih znanja.

ustskih tehničara, zatim elektrotehničara, odnosno ostalih elektroizanimanja te magistra kemije/kemijsko usmjerenje i magistra farmacije dok je do sada u 2019. godini najviše novozaposlenih imalo završeno zanimanje farmaceutski tehničar, elektrotehničar i ostala elektroizanimanja, mag. inženjer kemijskog inženjerstva/kemijskog usmjerenja, mag. inženjer prehrambenog inženjerstva/prehrambenog usmjerenja.

Koliko ima zainteresiranih za upis u navedena srednjoškolska zanimanja, potvrđuje činjenica da su, već godinama, tijekom upisa u srednje škole sva mjesta za zanimanje farmaceutskog tehničara bila popunjena već u prvom krugu.

– Interes za farmaceutskog tehničara bio je iznimno velik kao i prethodnih godina, a to dokazuje broj od 201 učenika koji se prijavio, tj. iskazao interes za taj obrazovni program. Ako uzmemo u obzir da je upisna kvota bila 21 učenik, onda proizlazi da je skoro 10 učenika konkuriralo za jedno mjesto – navodi ravnateljica Srednje škole Koprivnica, Manuela Gregurić te navodi kako je upisna kvota, odnosno broj dopuštenih upisnih mjesta za školsku godinu 2019./2020. bio 21 učenik za svako zanimanje koje su upisivali pa tako i za prehrambenog tehničara i farmaceutskog tehničara. Sva mjesta su popunjena već u prvim danima upisa, tj. u ljetnom upisnom roku. Na mjesto pak jed-

nog prehrambenog tehničara, u koprivničkoj Srednjoj školi, prijavilo se njih četvero, odnosno 83 prijavljena, natjecalo se za 21 moguće mjesto.

Srednja škola Koprivnica već dugu niz godina surađuje s našom kompanijom, Belupom, kako bi budućim učenicima, ali i nama kao poslodavcu mogla ponuditi veći i još bolji izbor zanimanja, odnosno obrazovni program koji nedostaje na tržištu rada.

– Prije godinu dana Belupo je iskazao potrebu za obrazovanjem kemijskih tehničara. S obzirom na to da pratimo potrebe tržišta rada i nastojimo prilagoditi potrebama upisnu politiku, pokrenuli smo postupak dobivanja dozvole za izvođenje obrazovnog programa za zanimanje kemijski tehničar te se nadamo da će zahtjev biti pozitivno riješen do upisa u sljedeću školsku godinu. Riječ je o atraktivnom zanimanju koje ima daljnju prohodnost, ali i mogućnost zaposlenja odmah po završetku programa te očekujemo veliki interes kao i kod farmaceutskog tehničara – objašnjava Gregurić te dodaje kako uvijek pokušavaju upisnu politiku prilagoditi i nastoje osigurati kadrove koji su traženi na tržištu rada.

– Belupo nas uvijek vjerno prati i podržava u svim našim aktivnostima što je vrlo bitno jer svi dionici lokalne zajednice moraju sinergijski djelovati kako bi osigurali što bolje uvjete u okolini u kojoj živimo – kazala je ravnateljica.

Pokreće grlo, zaustavlja bol.

ZYNOL

Djeluje dvostruko:
ublažava upalu i brzo zaustavlja bol.

Kod grlobolje, afti, te bolnih i upalnih stanja u ustima i ždrijelu.

Sadrži benzidaminklorid. Za usta i ždrijelo. Prije upotrebe pažljivo pročitajte uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

POZDRAVITE SOL NOVE GENERACIJE

**ISTI OKUS JELA.
35% MANJE NATRIJA.**

